

**דוח ביניים ליום
31 במרס 2023**

דוח הדירקטוריון

דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1	1.	תיאור החברה	1
1	1.1	מבנה החברה ובעלי מניותיה	1
1	1.2	תחומי הפעילות של החברה	1
2	1.3	החזקות החברה	2
2	2.	תיאור הסביבה העסקית	2
2	2.1	שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים	2
5	2.2	התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח	5
7	3.	אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה	7
8	4.	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי החברה	8
8	4.1	מצב כספי	8
11	4.2	תזרים מזומנים	11
11	4.3	מקורות מימון	11
12	5.	פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם	12
12	6.	הליכים משפטיים מהותיים	12
12	7.	אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי	12
12	8.	משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II	12
13	9.	שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח	13

דין וחשבון הדירקטוריון ליום 31 במרס 2023

דוח זה העוסק בדין וחשבון הדירקטוריון, כולל גם "מידע צופה פני עתיד", כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). מידע צופה פני עתיד כאמור הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד המבוסס על מידע שקיים בחברה במועד הדוח וכולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטת החברה. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהתוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה סבורה" וביטויים דומים, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונות או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על-ידי הנהלת החברה באופן עצמאי. התממשותו ו/או אי התממשותו של המידע הצופה פני עתיד אינה ודאית והיא תושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריכם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה. לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מוזהרים, כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה, מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב והחברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה, ככל שמידע נוסף בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("החברה") מתכבדת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה, אשר סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 ("הדוח" ו-"תקופת הדוח", בהתאמה). דוח זה נערך בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הממונה" ו-"רשות שוק ההון", בהתאמה). הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי של החברה לשנת 2022 שפורסם ביום 30 במרס 2023 (אסמכתא מספר: 2023-01-036222) ("הדוח התקופתי").

1. תיאור החברה1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה

החברה הינה תאגיד מדווח¹ שאגרות החוב שלה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ופועלת בכל ענפי הביטוח הכללי ובתחום ביטוח החיים. החברה הינה חברה בת בשליטה ובבעלות מר אלי אלעזרא, בעל השליטה בחברה בעקיפין, באמצעות החזקותיו באלעזרא החזקות בע"מ ("אלעזרא החזקות"), חברה פרטית בבעלותם של מר אלי אלעזרא ורעייתו², המחזיקה בשיעור של כ-42.87% ממניות החברה; וכן באמצעות אלעזרא החזקות ביטוח בע"מ, חברה פרטית בבעלותה המלאה של אלעזרא החזקות, המחזיקה בשיעור של כ-53.60% ממניות החברה^{3,4}.

נכון ליום 31 במרס 2023, סך הנכסים המנוהלים על-ידי החברה הסתכמו בכ-26.4 מיליארד ש"ח כדלקמן: כ-20.1 מיליארד ש"ח במסגרת חוזה ביטוח והשקעה תלויי תשואה (משתתף); כ-1.2 מיליארד ש"ח במסגרת חוזה ביטוח שאינם תלויי תשואה (נוסטרו חיים) וכ-5.1 מיליארד ש"ח במסגרת נוסטרו אלמנטרי.

1.2 תחומי הפעילות של החברה

לחברה שני תחומי פעילות עיקריים:

1.2.1 **תחום הביטוח הכללי** בחברה נחלק לשלושה ענפים עיקריים: ענף רכב חובה; ענף רכב רכוש, הכולל ביטוח צד ג' ו/או ביטוח מקיף; וענף כללי אחר, הכולל ביטוחי רכוש, ביטוחים מפני תאונות אישיות, ביטוחי חבויות וביטוח ערבויות.

1.2.2 **תחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך טווח** כולל שתי תתי-פעילויות עיקריות: ביטוח סיכונים הקשורים לחייו של אדם וניהול חיסכון ארוך טווח. ענף ביטוח הבריאות בחברה נכלל בתחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך הטווח, למעט ביטוחי נסיעות לחו"ל וביטוחי קולקטיבים לתקופה קצרה, אשר נכללים בתחום הביטוח הכללי (אלמנטרי), תחת ענף כללי אחר, וזאת בשל אופיים של ביטוחים אלו הנעשים לזמן קצר של עד שנה.

1.2.3 לפרטים נוספים, ראה חלק ב' בפרק תיאור עסקי התאגיד לדוח התקופתי.

¹ כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך.

² ביום 22 בספטמבר 2022 אלעזרא החזקות דיווחה על הפיכתה לחברה פרטית.

³ ביום 16 במאי 2023 החברה דיווחה על שינוי מרשם בעלי המניות שלה, וזאת כחלק משינוי מבני בקבוצת אלעזרא, שבמסגרתו הועברו, בין היתר, 63,066,251.00 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ של החברה שהוחזקו על-ידי אפרידר החברה לשכון ולפתוח ישראל בע"מ וכן 3,408,925.00 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ של החברה שהוחזקו על-ידי מר אלי אלעזרא, בעל השליטה בחברה, לאלעזרא החזקות. לפרטים נוספים, ראה דיווחים מיידיים מימים 5 במרס 2023, 16 ו-21 במאי 2023 (אסמכתאות מס' 2023-01-024021, 2023-01-052473, 2023-01-052476, 2023-01-052482 ו-2023-01-054024, בהתאמה).

⁴ כמו-כן, הגב' איריס טרמצי מחזיקה ב-3.53% מהחנה המופקע והנפרע של החברה.

1.3 החזקות החברה⁵

למועד הדוח אין לחברה החזקות בחברות פעילות, למעט החזקותיה במלוא הון המניות של פנינת אפרידר בע"מ (איגוד מקרקעין), חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 24 בפברואר 2009 ("פנינת אפרידר"). לתקופת הדוח, מחזיקה פנינת אפרידר בנכס מקרקעין באשקלון וכן ב-50% מנכס מקרקעין באשדוד.

2. תיאור הסביבה העסקית2.1 שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

להלן שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים בתקופת הדוח ועד למועד פרסום דוח זה, אשר לא תוארו בדוח התקופתי:

כללי

2.1.1 חוזרים

2.1.1.1 ביום 21 במרס 2023 פורסם תיקון להוראות החוזר המאוחד לעניין דיווחים לממונה (מהדורה 11), אשר מטרתו, בין היתר, לעדכן את נספח ההנחיות ואת תבנית הדיווח בדבר דיווח הנכס הבודד.

2.1.1.2 ביום 1 במרס 2023 פורסם תיקון חוזר צירוף לביטוח, אשר קבע כי לאור ההצעה לדחות את מועד תחילת הרפורמה בבריאות, מוצע לדחות את מועד תחילת החוזר לעניין השימוש בנספח ו' בביטוחי בריאות.

2.1.1.3 ביום 1 במרס 2023 פורסם תיקון חוזר אישור קיום ביטוח, במסגרתו ניתנה הבהרה לכך שאישור על הסכמה לעריכת ביטוח תלוי בכך שלא יחולו שינויים מהותיים שמשנים את הסיכון למבטח בין יום מתן האישור לבין יום כריתת הביטוח.

2.1.1.4 ביום 1 במרס 2023 פורסם תיקון לחוזר ממשק אינטרנטי לאיתור מוצרי ביטוח, במסגרתו נקבע כי לאור דחיית כניסתה לתוקף של הרפורמה בענף הבריאות, הוחלט לדחות את ההוראות בחוזר הנוגעות לענף זה. בנוסף, לצורך השלמת הליכי פיתוח שונים וביצוע התאמות בדיווח בענף ביטוח רכב חובה הוחלט לדחות את מועד תחילת התיקונים הרלוונטיים בחוזר.

2.1.2 טיוטות חוזרים

2.1.2.1 ביום 1 במרס 2023 פורסמה טיוטת חוזר הוראות למקורות מידע פיננסי שהם גופים מוסדיים, אשר במסגרתו מוצע לקבוע הוראות אשר מסדירות את אופן פעילות הגופים המוסדיים שהם מקורות מידע בהתאם לחוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 ("חוק שירות מידע פיננסי"). במסגרת ההוראות כאמור, נכללה התייחסות להיבטי ממשל תאגידי; גישה למידע פיננסי אודות אשראי; ארכיטקטורה, אבטחת מידע והגנת סייבר; הרשאת גישה של לקוח; כללים לרמת שירות לנותני שירות מידע פיננסי; ומדיניות דיווחים ופרסום נספחים א' ו-ב' לעניין התקן להעברת המידע. הוראות החוזר יחולו על כל הגופים המוסדיים אשר ברשותם מידע אודות אשראי (כמשמעותו בפרט ד' לחלק א' לתוספת השלישית בחוק שירות מידע פיננסי), של לקוח, ואשר חלה בעניינם חובת מתן גישה למידע פיננסי לפי חוק שירות מידע פיננסי.

⁵ לחברה החזקות נוספות בחברות לא פעילות אשר אינן נכללות בדוח. לפרטים בדבר חברות קשורות נוספות, ראה תקנה 11 בפרק הרביעי לדוח התקופתי.

ביטוח כללי

2.1.3 חוזרים

2.1.3.1 ביום 9 בפברואר 2023 פורסם עדכון הוראות החוזר המאוחד - הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת הערכת עתודות ביטוח בביטוח כללי. מטרת החוזר הינה להבהיר כיצד ניתן להתחשב באופן שיערוך הנכסים בעת הערכת עתודות הביטוח בביטוח כללי.

2.1.4 טיוטות חוזרים

2.1.4.1 ביום 21 במרס 2023 פורסמה טיוטה לתיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה, שמטרתה לעדכן את דמי הביטוח נטו בפול.

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

2.1.5 טיוטות הוראות דין

2.1.5.1 ביום 23 במרס 2023 פורסמה ברשומות הצעת חוק התכנית הכלכלית לשנים 2023-2024, במסגרתה מוצע לערוך שינויים, בין היתר, בתחומי הביטוח והבריאות, ובכלל זה: תיקון חוק הפיקוח ייעוץ פנסיוני, כך שגוף מוסדי לא יסרב סירוב בלתי סביר להתקשר בהסכם הפצה עם יועץ פנסיוני; גוף מוסדי לא יהיה רשאי להפלות בשירותים הניתנים על ידי ותנאיהם, לרבות גישה למערכותיו, בין בעלי רישיון איתם התקשר; הטלת חובה לחשוף את שיעור עמלות הסוכן בפני הלקוח (הסוכן חייב לגלות למבוטח בע"פ ובכתב טרם כריתת חוזה הביטוח, וחברת הביטוח חייבת לגלות במסגרת הדוחות ששולחת למבוטח); אחידות בתשלום דמי עמילות - מבטח ישלם לסוכן ביטוח דמי עמילות באותו סכום בעבור כל תיווך בתכנית ביטוח מסוג הנמנה עם קבוצת תכניות ביטוח באותו ענף ביטוח כפי שהורה הממונה; הקלות לבנקים בעלי היקף פעילות נמוך - מתן היתר לבנק בעל היקף פעילות קטן להחזיק בסוכנות ביטוח; מגבלה על רכישת אמצעי שליטה בסוכן תאגיד - לא ניתן היתר לגופים מוסדיים להחזיק בסוכן תאגיד; גופים מוסדיים יוכלו לרכוש אחזקות בסוכן תאגיד עד 20%; חובת מבטח לשלם לקופת חולים בעבור ניתוח שבוצע בתוכנית שב"ן; הפעלת ממשק מקוון, במסגרתו, בין היתר, מבטחים וקופ"ח יעבירו מידע ביניהם; הוראות מעבר לעניין העברת מבוטח מפוליסת ביטוח ניתוחים "השקל הראשון" לפוליסת ביטוח ניתוחים "משלים שב"ן"; חברת ביטוח תקבע רשימה אחת של רופאים מנתחים שיש לה עימם הסדר ניתוח, שתחול לעניין כלל תכניות הביטוח הכוללות ביטוח לניתוחים שהיא משווקת ("רשימת הרופאים"); חברת ביטוח תקבע את רשימת הרופאים, כך שמחצית לפחות מכלל הרופאים שברשימה יהיו רופאים מנתחים הכלולים ברשימת הרופאים שלקופות החולים יש עימם הסדר ניתוח; חברת ביטוח לא תערוך שינוי בהסדר ניתוח עם רופא מנתח אם כתוצאה מהשינוי יפחת שיעור החפיפה, אלא אם כן הממונה אישר את השינוי.

2.1.6 חוזרים

2.1.6.1 ביום 5 בפברואר 2023 פורסם חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני - עדכון, במסגרתו הוחלט לבצע דחייה של מועד כניסתן לתוקף של ההוראות אשר היו אמורות להיכנס לתוקף ביום 26 בנובמבר 2023, ליום 1 ביוני 2024. בנוסף, הוחלט לבטל את הוראות התחילה ההדרגתיות שנקבעו בעניין סעיף 5א לנספח ה' - ממשק מעסיקים, בכל הנוגע למעסיק המעסיק יותר מ-10 עובדים ולמעסיק המעסיק פחות מ-10 עובדים. בהתאם, נקבע שמועד התחילה של הוראות סעיף זה עבור כלל המעסיקים יהיה 1 בפברואר 2024.

2.1.7 טיוטות חוזרים

2.1.7.1 ביום 1 במרס 2023 פורסמה טיוטת חוזר אופן הצגת העלות השנתית הצפויה לעמית או למבוטח, אשר מטרתה לקבוע הוראות לעניין אופן הצגת העלות השנתית הצפויה בהתאם להוראות תקנה 3 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע השקעות), התשס"ח-2008.

בריאות

2.1.8 הוראות דין

2.1.8.1 ביום 7 במרס 2023 פרסם משרד האוצר תזכיר חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, פרק __': בריאות (חלק ב'), להערות הציבור.

מטרת תזכיר החוק היא לצמצם את תופעת "כפל הביטוח" בתחום הניתוחים בין תכניות שירותי הבריאות הנוספים של קופות החולים ("תכניות השב"ן") לפוליסות ביטוחי הבריאות הפרטיות ולהביא לכך שמרבית הניתוחים הפרטיים בישראל יערכו על-ידי קופות החולים במסגרת תכניות השב"ן וזאת בהתבסס, בין היתר, על המלצות הוועדה הציבורית להעצמת שירותי הבריאות בישראל ואסדרת המערכת הציבורית והפרטית. מוצע כי במקרה בו מבוטח בפוליסת ביטוח בריאות, הכוללת כיסוי ביטוחי שאינו תלוי במימוש זכויותיו של מבוטח בתכנית השב"ן, תבע כיסוי לניתוח פרטי בישראל בדרך של מימוש זכאותו בתכנית השב"ן, ואותו ניתוח מכוסה בפוליסת הביטוח של המבוטח, ישלם המבוטח לקופת החולים שבאמצעותה בוצע הניתוח סכום כספי בגובה מחיר הניתוח לקופת חולים כקבוע בתעריפון משרד הבריאות, או בגובה מחיר הסדר הניתוח שמשלם המבוטח, הנמוך מביניהם. בנוסף, מוצע כי במועד חידוש פוליסת ביטוח ניתוחים מהשקל הראשון מסוג פרט, אשר נכרתה לפני תחילת תזכיר החוק האמור ("הפוליסה המקורית"), יצרף המבוטח את מבטוחי הפוליסה האמורה, אשר חברים בתכניות שב"ן, לפוליסה עם כיסוי משלים שב"ן, חלף הפוליסה המקורית, זאת אלא אם המבוטחים הודיעו כי אינם מעוניינים לעבור לפוליסת ביטוח ניתוחים משלים שב"ן.

2.1.8.2 ביום 8 בפברואר 2023 פורסמו ברשומות הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזה ביטוח לפוליסת בריאות בסיסית), התשפ"ג - 2023, שמטרתן ליצור פוליסת בריאות בסיסית ואחידה, שתורכב משלוש תכניות: תכנית השתלות וטיפולים מיוחדים מחוץ לישראל, אשר תכלול את התנאים המפורטים בתוספת הראשונה; תכנית תרופות מחוץ לסל, אשר תכלול את התנאים המפורטים בתוספת השנייה; ותכנית ניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח מחוץ לישראל, אשר תכלול את התנאים המפורטים בתוספת השלישית; צמצום החריג של מקרה ביטוח שאירע עקב פעולה מלחמתית רק למקרים שנגרמו עקב פעילות מלחמתית, איבה או פעילות בעלת אופי צבאי; תכנית תרופות מחוץ לסל תכלול חריג לקנבוס, כהגדרתו בתוספת הראשונה לפקודת הסמים המסוכנים, [נוסח חדש], התשל"ג-1973; יובהר כי החריג לא יכלול תרופה הנכללת ברשימת התרופות המאושרות באחת מהמדינות המוכרות, אשר מכילה אחד או יותר מרכיבי הקנבוס או נגזרות קנבוס.

2.1.8.3 ביום 8 בפברואר 2023 פורסמו ברשומות הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזה ביטוח לניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בישראל) (תיקון), התשפ"ג - 2023, אשר קובעות את נוסח התנאים לפוליסת ניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בישראל; תוקנו קבוצות הגיל, כך שמחד גיסא לא תהיה חפיפה בין קבוצות הגיל ומאידך גיסא תהיה המשכיות מלאה בין הקבוצות, וזאת במטרה להשאיר את קבוצות הגיל ללא שינוי טרם התיקון האחרון. יובהר, כי גיל המבוטח ייקבע בהתאם להוראות הפוליסה.

2.1.9 חוזרים

2.1.9.1 ביום 7 בפברואר 2023 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 פרקים 1, 2, 3, 4 ו-6 - עריכת תכנית לביטוח בריאות, במסגרתו נקבע, בין היתר, כי מבנה ביטוח הבריאות יכלול חמישה רבדים: רובד ראשון, פוליסת בריאות בסיסית, הכוללת את תכניות הביטוח המפורטות שם; רובד שני, אחת משלוש תכניות ניתוחים וטיפולים מחליפי ניתוח בישראל, המפורטות שם; רובד שלישי, פוליסת הרחבה לאחת או יותר מתכניות הביטוח ברובד הראשון, השני או החמישי; רובד רביעי, אחד או יותר מנספחי הביטוח האמבולטורי המפורטים שם; ורובד חמישי, פוליסת מחלות קשות.

יובהר כי הליך הצירוף יכול להתבצע באמצעות אמצעי היועדות חזותי או אמצעי דיגיטלי אחר, המאפשר הצגת הנתונים הרלוונטיים למבוטח, לרבות אזור ביטוחי הבריאות בהר הביטוח, בהתאמות הנדרשות. יובהר, כי לא יראו בשימוש באמצעים כאמור כהליך צירוף באמצעות שיחה טלפונית.

על מנת לאפשר למועמד לביטוח לשפר את תנאי הביטוח של הפוליסה הקיימת ברשותו ("פוליסה מקורית") ולהשוואתם לפוליסה הצפויה לשיווק החל מחודש מאי 2023 ("פוליסה חדשה"), יוכל הגורם המשווק להציע למועמד לביטוח לרכוש תכנית הרחבה, שתעניק לו השלמה של יתרת הכיסוי הביטוחי. תכנית כאמור תהיה מנוסחת כך שתכלול את יתרת הכיסויים בלבד או לחלופין, רכישת תכנית בנוסחה המלא בתמחור שייקבע בהתאם לתוספת הכיסוי שהיא מקנה למועמד לביטוח ויחולו התנאים המיטיבים עם המבוטח, קרי, הטוב מבין השניים.

נקבע כי על חברת הביטוח לשלוח הודעה לציבור מבוטחים בפוליסת בריאות בסיסית החל מפברואר 2016, בדבר האפשרות לעבור לפוליסה החדשה בהתאם להוראות כפי שנקבעו בתיקון זה, וזאת בתוך 90 ימים מיום שהתחילה חברת הביטוח לשווק את הפוליסות החדשות.

2.1.9.2 ביום 7 בפברואר 2023 פורסם חוזר הנהגת כתבי שירות ואופן שיווקם - תיקון, במסגרתו נקבע כי לאור דחיית כניסתה לתוקף של רפורמת הבריאות, מוצע לדחות גם את כניסת החוזר לתוקף.

השקעות

2.1.10 חוזרים

2.1.10.1 ביום 21 במרס 2023 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5 "דיווח לממונה על שוק ההון-אג"ח ח"ץ", במסגרתו נקבעו הנחיות לעניין האופן שבו תתבצע התאמת התחייבויות הביטוח, לצורך ביצוע ההקצאות של אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ח"ץ, לאחר יישום תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 בנושא "חוזי ביטוח" (אשר צפוי להיות מיושם על-ידי חברות הביטוח בישראל החל מיום 1 בינואר 2024).

2.1.10.2 ביום 21 במרס 2023 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" (פרסום מגבלת עלות ניהול חיצוני במסגרת הצהרה מראש של משקיע מוסדי על מדיניות ההשקעה שלו, הקמת סל השקעה עוקב מדדים ודיווחים לוועדת השקעות אודות דמי ניהול משתנים שנגבו). במסגרת החוזר האמור, תוקנו הוראות ההצהרה מראש של משקיע מוסדי על מדיניות ההשקעה הצפויה שלו. בנוסף, תוקנו ההוראות החלות על מסירת דיווחים לוועדת ההשקעות בקשר עם תשלום הוצאות ישירות המהוות דמי ניהול משתנים (מרכיב עמלת הניהול החיצוני אשר נגזר מתשואת הנכסים שבעדם נגבית העמלה האמורה). כמו-כן, תוקנו ההוראות החלות על השקעה באמצעות סלי השקעה, כך שיאפשרו לגוף מוסדי להקים סל השקעה ייעודי לטובת ניהול של נכסים עוקבי מדדים.

2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה.

2.2.1 סביבה כללית

מצבו הכלכלי של המשק הישראלי ותשואות שוק ההון בארץ ובעולם משליכים על עסקי החברה ותוצאות פעילותה בתחומים שונים. השלכות אלו עשויות לבוא לידי ביטוי בתשואות תיק הנוסטרו של החברה ובתשואות תיקי העמיתים. בנוסף, לרמת התעסוקה והשכר במשק השפעה על היקף הפעילות בעסקי ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך.

על-פי פרסומי הלמ"ס⁶, ברבעון הראשון של שנת 2023 התוצר המקומי הגולמי עלה בשיעור של כ-2.5% (בחישוב שנתי ולאחר ניכוי השפעת העונתיות), לעומת הרבעון הרביעי לשנת 2022. על-פי תחזית שגיבשה חטיבת המחקר של בנק ישראל⁷, בשנת 2023 התוצר המקומי הגולמי צפוי לצמוח בשיעור של כ-2.5%. כמו-כן, בנק ישראל צופה כי בשנת 2024 המשק הישראלי יצמח בשיעור של כ-3.5%.

⁶ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - חשבונות לאומיים www.cbs.gov.il

⁷ בנק ישראל - התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר, אפריל 2023, www.boi.org.il

אבטלה - על-פי סקר כוח אדם של הלמ"ס, בחודש אפריל 2023 אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה מנוכה עונתיות ירד מרמה של 3.8% לרמה של 3.6%. על אף האמור, שיעור התעסוקה במשק מתוך כוח העבודה נותר יציב ברמה של כ-61.7%. על-פי תחזית בנק ישראל, בסוף שנים 2023-2024 שיעור האבטלה בישראל יעמוד על כ-4.1% וכ-4%, בהתאמה.

מעבר לסיכון הביטוחי, החברה חשופה גם לסיכונים שוק⁸ (MARKET RISK). סיכונים אלה נובעים משינויים במדדי שוק או במחירי שוק. החשיפה לסיכונים שוק אלה נובעת מהרכיבים שלהלן:

- **שיעור ריבית**: סיכון זה נובע משינויים בשיעורי ריבית, אשר משפיעים על שווי השוק של הנכסים בתיק הנוסטרו של החברה. הסיכון עלול לגדול כאשר קיים שוני בין מח"מ הנכסים לבין מח"מ ההתחייבויות וכתוצאה מהפרשי עיתוי בין מועד מדידת הנכסים וההתחייבויות.
- **שער חליפין**: סיכון זה נובע מתנודות בשערי חליפין למטבעות שונים בהם יש לחברה אחזקה בנכסים (מניות, אג"ח, אשראי, נדל"ן, קרנות השקעה ועוד).
- **שינוי בשיעור האינפלציה**: מבטחים הפועלים בתחום ביטוח החיים חשופים לסיכונים אינפלציה ודפלציה. האינפלציה מלווה לעתים קרובות בעליית שיעור הריבית, המורידה את ערך התוצאה של ההשקעות. במקרה של דפלציה או ככל ואינפלציה נמוכה מאוד נמשכת, שיעורי הריבית נוטים לרדת. לרשות המבטחים עומדות מספר דרכים אפשריות להקלת סיכון האינפלציה, כגון: גיוון השקעותיהם והשקעה, בנוסף לנכסים, גם בנכסי קומודיטי, בנדל"ן ובאגרות חוב צמודות מדד. על-פי מדיניות ההשקעות של החברה, לפחות 10% מסך נכסי תיק הנוסטרו אלמנטרי ולפחות 80% מתיק הנוסטרו חיים, יהיו צמודי מדד. לעליית המדד תהיה השפעה חיובית על הנכסים הצמודים בתיק. פער המח"מ בתיק לא יהיה יותר מ-1.65 שנים של נכסים מול התחייבויות. סיכון השוק שחברות הביטוח חשופות אליו עולה ככל שהמתאם בין התשואה בשווקים הפיננסיים לבין התשואה על ההון העצמי גבוה יותר. תשואה זו מושפעת מהכנסות החברה מדמי ניהול ואלו מושפעות מביצועי השוק, כיוון שחברות הביטוח גובות דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעורים שונים, בהתאם לסוגי הפוליסות ששווקו לאורך שנות החיתום. לדוגמה, בגין פוליסות מסוג משתתף ברווחים שהופקו עד סוף שנת 2003 נגבים מסכום החיסכון המצטבר דמי ניהול בשיעור 0.6% וכן עמלה בשיעור 15% מהרווח הריאלי.

2.2.2 מגמות בשער חליפין, אינפלציה וריבית

האינפלציה וציפיות האינפלציה: מדד המחירים לצרכן עבור חודש מרס 2023 עלה בשיעור של כ-0.4%, ובכך הציב את שיעור האינפלציה בקצב שנתי ברמה של כ-5%. להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל, האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים, קרי אפריל 2023-מרס 2024 (כולל), תסתכם בשיעור של כ-3.4%. בסוף שנים 2023-2024 האינפלציה צפויה להסתכם בשיעור של כ-3.9% ובכ-2.3%, בהתאמה.

שער חליפין: ברבעון הראשון של שנת 2023 השקל פחת מול סל המטבעות בשיעור של כ-3.3%; ביחס לדולר חל פחות של השקל בשיעור של כ-2.1%; וביחס לאירו חל פחות של השקל בשיעור של כ-3.7%. הנתונים מתייחסים לסוף רבעון ראשון של שנת 2023 אל מול סוף רבעון רביעי של שנת 2022.

ריבית: בתקופת הדוח, ריבית בנק ישראל עלתה בשיעור של 1%. נכון לסוף רבעון 1 לשנת 2023, ריבית בנק ישראל עמדה על שיעור של 4.25%. להערכת חטיבת המחקר, ריבית בנק ישראל הממוצעת ברבעון הראשון של שנת 2024 תעמוד על שיעור של כ-4.75%.

שוק המניות: נכון לסוף חודש מרס 2023, נכסי הסיכון הגלובאליים עלו מתחילת השנה. מדד ה-S&P500 עלה בשיעור של כ-7.2%; הנאסד"ק 100 עלה בשיעור של כ-20%; ומדד ה-DAX הגרמני עלה בשיעור של כ-11%. לעומת זאת, בישראל מרבית מנכסי הסיכון ירדו, כאשר מדד תל אביב 35 ירד בשיעור של כ-2.7% ומדד תל אביב 90 ירד בשיעור של כ-8.6%.

⁸ ההגדרה לקוחה מתוך פרסום של רשות שוק ההון.

2.2.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

בחודשים אפריל ומאי 2023 ריבית בנק ישראל עלתה בשיעורים של 0.25% ו-0.2%, בהתאמה, ונכון למועד פרסום הדוח, שיעור ריבית בנק ישראל עומד על 4.75%, וזאת בעיקר בשל רצון לקרר את קצב האינפלציה הנוכחי, אשר עומד על שיעור של 5% ונמצא הרחק מעל לגבול העליון של היעד האינפלציוני של בנק ישראל (1%-3%).

החל מהרבעון הראשון של שנת 2023, ציפיות קצב הצמיחה הגלובלי המשיכו לרדת, וזאת על רקע מדיניות מוניטרית מצמצמת וריביות שעלו מעל לתחזיות מתחילת תהליך תוואי הריבית העולה, וזאת כתוצאה מאינפלציה גבוהה בארה"ב ואירופה.

2.2.4 הרפורמה המשפטית

לפרטים אודות הרפורמה המשפטית, ראה באור 1ד' לדוחות הכספיים.

3. אירועים מהותיים במהלך תקופת הדוח ולאחריה

להלן יפורטו שינויים ואירועים מהותיים שאירעו בעסקי החברה בתקופת הדוח ולאחריה, אשר לא תוארו בדוח התקופתי:

3.1 תשלום ריבית למחזיקי אג"ח ובנקים

ביום 31 במאי 2023 דירקטוריון החברה אישר את תשלומי הריבית הקרובים הקבועים בשטרי הנאמנות של אגרות החוב (סדרות 3 ו-4) וכן בכתבי התחייבות נדחים שניתנו לחברה מתאגידים בנקאיים, למרות התקיימות נסיבות משהות. לפרטים נוספים, ראה באור 1ה' לדוחות הכספיים.

3.2 שינוי מרשם בעלי מניות

ביום 16 במאי 2023 החברה דיווחה על העברת מניות, אשר בוצעה כחלק משינוי מבני בקבוצת אלעזרא. לפרטים נוספים, ראה סעיף 1.1 לעיל.

3.3 אסיפה כללית של בעלי המניות של החברה

ביום 17 באפריל 2023 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה את מדיניות התגמול של החברה לשנת 2023. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי מיום 17 באפריל 2023 (אסמכתא מס': 2023-01-041649).

3.4 גיוס הון משני רובד 2

ביום 3 באפריל 2023 החברה גייסה שטר הון בסך של 65 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים, ראה באור 8ב לדוחות הכספיים.

3.5 עסקאות עם בעל השליטה

3.5.1 החברה ביצעה עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה היה עניין באישורן וכן עסקאות עם נושאי משרה וקרוביהם, כמפורט להלן:

3.5.1.1 ביום 31 במאי 2023 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת התגמול מיום 14 במאי 2023, את רכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של החברה, לרבות דירקטורים ונושאי משרה שהם בעל השליטה בחברה ו/או קרוביו לתקופה בת 12 חודשים כמפורט להלן: (א) שכבת בסיס בגבול אחריות של 5 מיליון דולר ארה"ב למקרה ולתקופת הביטוח, בפרמיה שנתית בסך של 27,500 דולר ארה"ב. (ב) שכבה שנייה בגבול אחריות של 5 מיליון דולר ארה"ב מעל 5 מיליון דולר ארה"ב למקרה ולתקופת הביטוח, בפרמיה שנתית בסך של 32,500 דולר ארה"ב; (ג) שכבה שלישית בגבול אחריות של 10 מיליון דולר ארה"ב מעל 10 מיליון דולר ארה"ב למקרה ולתקופת הביטוח, בפרמיה שנתית בסך של 45,000 דולר ארה"ב; (ד) שכבה רביעית בגבול אחריות של 5 מיליון דולר ארה"ב מעל 20 מיליון דולר ארה"ב למקרה ולתקופת הביטוח, בפרמיה שנתית בסך של 13,500 דולר ארה"ב; (ה) שכבה חמישית בגבול אחריות של 5 מיליון דולר ארה"ב מעל 25 מיליון דולר ארה"ב למקרה ולתקופת הביטוח, בפרמיה שנתית בסך של 25,000 דולר ארה"ב.

3.5.1.2 ביום 15 במאי 2023, לאחר שהוועדה לצדדים קשורים של החברה סיווגה את העסקה כזניחה, אישרה הוועדה את חידוש מערך הפוליסות של חברת אלבר שירותי מימונית בע"מ לתקופה נוספת בת 12 חודשים. לפרטים נוספים, ראה ס"ק 21(ה) לתקנה 22 לדוח התקופתי.

4. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי החברה**4.1 מצב כספי**

4.1.1 להלן נתונים עיקריים מהדוחות על המצב הכספי (במיליוני ש"ח):

31.12.2022	31.3.2022	31.3.2023	
261.6	324.2	230.4	סה"כ הון
4,562.6	4,093.3	4,684.6	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
20,739.0	23,881.1	20,172.1	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,383.1	1,237	1,345.3	התחייבויות אחרות
26,684.7	29,211.3	26,202.0	סה"כ התחייבויות
19,041.1	21,278.6	18,520.7	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
1,895.1	1,806.3	2,007.5	השקעות פיננסיות אחרות
6,010.1	6,450.6	5,904.2	נכסים אחרים
26,946.3	29,535.5	26,432.4	סה"כ מאזן

4.1.2 הון

ההון לתאריך הדוח הסתכם לסך של כ-230.4 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-261.6 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. השינוי בהון נובע מהפסד כולל לאחר מס בתקופת הדוח בסך של כ-31.2 מיליון ש"ח. לעניין משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, ראה סעיף 8 להלן.

4.1.3 רווח והפסד - נתונים עיקריים דוחות כספיים מאוחדים (במיליוני ש"ח):

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס			
	השינוי באחוזים 2023/2022	2022	2023	
2022				
ביטוח כללי				
1,178.7	9.6	288.3	316.0	פרמיות שהורווחו ברוטו
720.2	(6.4)	184.9	173.0	פרמיות שהורווחו בשייר
(112.1)	(48.1)	(52.1)	(27.1)	הפסד כולל לפני מס ממגזר ביטוח כללי
ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך				
448.9	(6.8)	112.3	104.7	פרמיות שהורווחו ברוטו
419.8	(10.4)	105.6	94.5	פרמיות שהורווחו בשייר
180.4	(15.0)	47.9	40.7	הכנסות מדמי ניהול בביטוח החיים
(83.9)	(68.0)	(17.8)	(5.7)	הפסד כולל לפני מס ממגזר ביטוח חיים
(196.0)	(53.1)	(69.9)	(32.8)	סה"כ הפסד ממגזרי פעילות
פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות				
32.1	(6.7)	4.5	4.2	רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והכנסות אחרות
(5.6)	-	(1.8)	(1.8)	הוצאות הנחלה וכלליות
(19.4)	4.1	(4.9)	(5.1)	הוצאות מימון
7.1	22.7	(2.2)	(2.7)	סה"כ רווח (הפסד) מפריטים שלא יוחסו
(188.9)	(50.8)	(72.1)	(35.5)	הפסד כולל לפני מס
(108.9)	(32.5)	(46.2)	(31.2)	סה"כ הפסד כולל, נטו ממש

תוצאות התפתחות הרווח/הפסד הכולל:

תוצאות מגזרי הפעילות בהם עוסקת החברה (מגזר ביטוח כללי וביטוח חיים) הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס של כ-32.8 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-69.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נובע בעיקר מעלייה בהכנסות מהשקעות ומירידה בהפסד החיתומי בענף רכב רכוש במגזר ביטוח כללי, וכן משיפור בסעיף "השפעות מסיכון", עקב ירידה בתביעות התלויות במוצר אובדן כושר עבודה במגזר ביטוח חיים.

ההפסד הכולל לפני מס מסעיפים שלא יוחסו למגזרי פעילות הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-2.7 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-2.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח הסתכם ההפסד הכולל לפני מס לסך של כ-35.5 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של כ-72.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל לאחר מס הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-31.2 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לאחר מס בסך של כ-46.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

4.1.3.1 ניתוח מגזר ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

ביטוח חיים	מיליון ש"ח	שינוי באחוזים
פרמיות שהורווחו ברוטו		
1-3/2023	104.7	6.7
1-3/2022	112.3	4.3
רווח (הפסד) לפני מס		
1-3/2023	(5.6)	67.8
1-3/2022	(17.4)	*
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס		
1-3/2023	(5.7)	67.4
1-3/2022	(17.8)	*

* מעבר מהפסד לרווח.

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים בדבר רווחי השקעות ותשואות למבטחים

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעות נטו, שנוקפו למבטחים בפוליסות תלויות תשואה ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות הממונה, על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח:

1-12/2022	1-3/2022	1-3/2023	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(2,384.24)	(678.81)	382.33	רווחי (הפסדי) השקעות שנוקפו למבטחים לאחר דמי ניהול
182.62	48.43	41.05	סה"כ דמי ניהול

התשואות הנומינליות בפוליסות המשתתפות ברווחים בשל פוליסות שהוצאו משנת 1992 ואילך (קרך י') היו כדלקמן:

1-12/2022	1-3/2022	1-3/2023	
%	%	%	
(5.52)	(1.99)	1.08	תשואה ברוטו
0.6	0.15	0.15	דמי ניהול קבועים
-	-	-	דמי ניהול משתנים
(6.08)	(2.13)	0.93	תשואה נטו למבטח

התשואות הנומינליות בפוליסות שהוצאו משנת 2004 ואילך (במסלול ההשקעה "מסלולית כללית") היו כדלקמן:

1-12/2022	1-3/2022	1-3/2023	
%	%	%	
(7.3)	(1.97)	1.37	תשואה ברוטו
0.8	0.2	0.2	דמי ניהול קבועים
(8.04)	(2.17)	1.17	תשואה נטו למבטח

ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

בתקופת הדוח הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס של כ-5.7 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-17.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נובע בעיקר משיפור בסעיף "השפעות מסיכון", עקב ירידה בתביעות התלויות במוצר אובדן כושר עבודה, וכן לאור קיטון בהפחתות הוצאות רכישה נדחות.

הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ-104.7 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-112.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-6.7%.

סכומי הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ-116.1 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-126.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה קיטון בשיעור של כ-8.5%. שיעור הפדיונות במונחים שנתיים ביחס לממוצע עתודות ביטוח חיים ברוטו ליום 31 במרס 2023 וליום 31 במרס 2022, הינו כ-10.4% וכ-10.0%, בהתאמה.

4.1.3.2 ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני ש"ח):

אחוז מסה"כ לרבעון		השינוי באחוזים בין הרבעונים	לרבעון שהסתיים ב-31 במרס		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	
רכב חובה					
27.0	19.2	(24.0)	105.4	80.1	פרמיות ברוטו
19.5	19.8	12.0	42.4	47.5	פרמיות שייר
24.8	19.6	(58.9)	(12.9)	(5.3)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
רכב רכוש					
34.0	43.8	37.1	133.1	182.5	פרמיות ברוטו
45.4	46.9	14.0	98.5	112.3	פרמיות שייר
80.2	102.3	(33.7)	(41.8)	(27.7)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			124.0	122.0	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			120.2	112.4	שייר Loss ratio באחוזים (2)
			146.5	144.3	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			144.1	138.2	שייר Combined ratio באחוזים (4)
ביטוח כללי אחר					
ענפי חבויות					
18.3	18.0	4.9	71.5	75.0	פרמיות ברוטו
22.5	21.3	4.5	48.8	51.0	פרמיות שייר
3.8	(1.5)	*	(2.0)	0.4	רווח כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
20.7	19.0	(1.0)	81.0	80.2	פרמיות ברוטו
12.6	12.0	4.4	27.3	28.5	פרמיות שייר
(8.8)	(20.4)	19.6	4.6	5.5	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			90.0	59.2	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			56.3	52.5	שייר Loss ratio באחוזים (2)
			114.7	82.6	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			81.6	79.0	שייר Combined ratio באחוזים (4)
סה"כ					
100	100	6.9	391.0	417.8	פרמיות ברוטו
100	100	10.3	217.0	239.3	פרמיות שייר
100	100	(48.0)	(52.1)	(27.1)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

*מעבר מהפסד לרווח.

- (1) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו
- (2) פרמיה מורוחת ברוטו
- (3) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו + הוצאות ועמלות
- (4) פרמיה מורוחת ברוטו + הוצאות ועמלות

ניתוח ענפי פעילות ביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר)

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-417.8 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-391.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-6.9%. הגידול נובע בעיקר מענף רכב רכוש.

בענפי פעילות ביטוח כללי נרשם בתקופת הדוח הפסד כולל לפני מס בסך של כ-27.1 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-52.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד מיוחס בעיקרו מעלייה בהכנסות מהשקעות שנרשמו בתיק הנוסטרו, לעומת הרבעון המקביל אשתקד. כמו-כן, הקיטון בהפסד נובע משיפור חיתומי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בעיקר בענף רכב רכוש, וזאת כתוצאה מעלייה בתעריף, למרות העלייה בשכירות הגניבות.

ענף פעילות רכב חובה

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף רכב חובה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-80.1 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-105.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-24.0%. הקיטון נובע כתוצאה מטיוב התיק.

תוצאות הענף הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס בסך של כ-5.3 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס בסך של כ-12.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו, לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

ענף פעילות רכב רכוש

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-182.5 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-133.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-37.1%. הגידול נובע בעיקר כתוצאה מטיוב התיק ומעלייה בפרמיה הממוצעת.

תוצאות ענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס של כ-27.7 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס של כ-41.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נובע בעיקר משיפור חיתומי, בעיקר כתוצאה מעלייה בתעריף וזאת למרות עלייה בשכירות הגניבות.

ביטוחי הרכוש (ללא רכב)

ההכנסות מפרמיות ברוטו במגזר פעילות ביטוחי הרכוש (ללא רכב) הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-80.2 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-81.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-5.5 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-4.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר משיפור חיתומי בענף דירות.

ביטוח חבולות

ההכנסות מפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-75.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-71.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בשיעור של כ-4.9% הנובע בעיקר מהעלאת תעריפים.

הרווח הכולל לפני מס מתחום זה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-0.4 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל בסך של כ-2.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

4.2 תזרים מזומנים

בתקופת הדוח חלה ירידה בסכום המזומנים ושווי המזומנים בסך של 258,423 אלפי ש"ח, מסכום מזומנים של 1,702,926 אלפי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022 לסכום מזומנים של 1,444,503 אלפי ש"ח ביום 31 במרס 2023. להלן הרכב ירידה זו:

בתקופת הדוח המזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת הסתכמו בסך של 249,464 אלפי ש"ח.

תזרים המזומנים אשר שימש לפעילות השקעה הסתכם בתקופת הדוח בסך של 8,090 אלפי ש"ח, ששימש בעיקר לרכישת נכסים בלתי מוחשיים.

תזרים מזומנים נטו ששימש לפעילות מימון הסתכם בסך של 869 אלפי ש"ח, בעיקר מפירעון הלוואות מאחרים.

4.3 מקורות מימון

4.3.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי ומהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומכתבי התחייבות נדחים סחירים. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה, הנובעים מתקנות ההון.

4.3.2 החברה הנפיקה לציבור שתי סדרות של כתבי התחייבות נדחים - אגרות חוב (סדרה 3) ואגרות חוב (סדרה 4) אשר הוכרו בידי החברה כהון משני מורכב. למועד תקופת הדוח קיימים במחזור 102,920,000 אגרות חוב (סדרה 3) ו-169,176,000 אגרות חוב (סדרה 4).

4.3.3 ליום 31 במרס 2023, לחברה כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב לזמן ארוך בסך של כ-400,761 אלפי ש"ח.

4.3.4 כחלק מניהול ההון השוטף של החברה, יתכן והחברה תגייס הון משני ו/או שלישוני ו/או תחליף הון משני קיים בהון משני ו/או שלישוני בעל מח"מ ארוך יותר.

4.3.5 לפרטים נוספים בקשר למקורות המימון של החברה, ראה באור 18 בפרק השלישי לדוח התקופתי השנתי ובאור 5 לדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר תשלום ריבית בקשר עם כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב של החברה ראה באור 1ה' לדוחות הכספיים.

5. פרטים בדבר חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם

לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם ביחס למתואר בדוח התקופתי.

6. הליכים משפטיים מהותיים

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

7. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי**7.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי**

לאור פרסום חוזרי הממונה, בהתאם להוראות סעיף 302 ו-404 של ה-SOX Act, החברה פועלת ליישום שוטף של ההוראות ובכללן, בחינה של תהליכי עבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות. החברה אימצה את מודל הבקרה הפנימי (COSO 2013) ופועלת במסגרתו.

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על-מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

7.2 בקרה פנימית על הדיווח הכספי והגילוי

במהלך התקופה המסתיימת ביום 31 במרס 2023, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי.

8. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

לעניין היערכות החברה הנוגעת למשטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II, ראה סעיף 4.5 לתיאור עסקי התאגיד לדוח התקופתי.

לפרטים בדבר מדיניות חלוקת הדיבידנד של החברה, ראה סעיף 1.4 לפרק תיאור עסקי התאגיד לדוח התקופתי.

דרישות ההון לפי משטר הסולבנסי:

ביום 31 במאי 2023 פרסמה החברה את דוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2022. להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR):

(1) יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022
מבוקר*	מבוקר*
אלפי ש"ח	
855,110	806,716
752,893	813,473
102,217	(6,757)
113.6%	99.2%
-	65,000
37,892	44,484
855,110	827,231
102,217	13,759
113.6%	101.7%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

הון נדרש לכושר פירעון

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הונות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

גיוס (פדיון) מכשירי הון

חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

^(*) כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחות מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

^(**) כל הנתונים בדוח זה, המתארכים ליום 31 בדצמבר 2022, מוצגים בהתחשב בהוראות המעבר כפי שהיו בתוקף לאותו מועד.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד, ראה סעיף 3 להלן.

(2) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021 מבוקר (*)	ליום 31 בדצמבר 2022 מבוקר (*)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
338,802	366,063
546,423	493,708

סף ההון (MCR)
הון עצמי לעניין סף ההון

להערכת החברה נכון למועד זה, לא חלו אירועים או קשיים כספיים אשר עלולים להביא את החברה לאי עמידה ביחס כושר פירעון נמוך מ-100% בהתחשב בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות.

(3) להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה:

ליום 31 בדצמבר 2021 מבוקר	ליום 31 בדצמבר 2022 מבוקר
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
847,972	784,878
923,273	910,958
(75,301)	(126,080)
91.8%	86.2%

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
עודף (גירעון) ליום הדוח
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

-	65,000
-	0
-	65,000
847,972	784,878
(75,301)	(126,080)
91.8%	86.2%

גיוס הון
פירעונות ופדיונות
סה"כ
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
עודף (גירעון)
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

עודף ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון, ביחס ליעד הדירקטוריון:
יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (באחוזים)
עודף הון ביחס ליעד

107%	107%
(139,930)	(189,847)

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

לפרטים נוספים אודות דרישות ההון, ראה באור 4 בדוחות הכספיים.

9. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח

- ביום 10 במאי 2023 גב' מיכל דוידוב החלה לכהן כמנהלת חטיבת השירות בחברה.
- ביום 28 בפברואר 2023 מר זיו ורטהיימר, סמנכ"ל הפיננסים בחברה, סיים את העסקתו בחברה ובמקומו מונה מר איל אליה, אשר כהונתו אושרה על-ידי דירקטוריון החברה ביום 27 בפברואר 2023.
- ביום 13 בפברואר 2023 אישרה האסיפה הכללית של החברה את חידוש מינויו של מר שמעון כהן כדירקטור חיצוני וכדירקטור בלתי תלוי בחברה.

בתקופת הדוח התקיימו 3 ישיבות פרונטליות של דירקטוריון החברה.

הדירקטוריון מודה להנהלת החברה, לעובדי החברה ולסוכניה על תרומתם להישגי החברה.

שמעון מירון
מנכ"ל

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

חולון, 31 במאי 2023.

הצהרה (certification)

אני, שמעון מירון, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2023 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן –
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שמעון מירון, מנהל כללי

תאריך: 31.5.2023

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, דוד סלמה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2023 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן -
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד סלמה, סמנכ"ל כספים

תאריך: 31.5.2023

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 31 במרס 2023
בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2023

בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2023

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח סקירה של רואה החשבון המבקר
3	דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות ביניים מאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
6	דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
7	דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
10	באורים לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
57	נספח פירוט השקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הכשרה חברה לביטוח בע"מ וחברת הבת (להלן - החברה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2023 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2(א). וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת ביניים של חברה המוצגת על בסיס השווי המאזני, אשר ההשקעה בה הסתכמה לסך של כ-14,295 אלפי ש"ח ליום 31 במרס, 2023 ואשר חלקה של החברה ברווחי החברה הנ"ל הסתכם לסך של כ-17 אלפי ש"ח וכ-68 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו התאריך, בהתאמה. המידע הכספי לתקופת הביניים של אותה חברה נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוח הסקירה שלהם הומצא לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותה חברה, מבוססת על דוח הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופת ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2(א) למידע הכספי.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברה ביטוח.

פסקת הדגש העניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
31 במאי, 2023

נכסים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
195,934	179,625	190,968	נכסים בלתי מוחשיים
449,046	465,025	465,377	הוצאות רכישה נדחות
139,392	128,439	142,655	רכוש קבוע
277,720	168,135	277,908	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
957,606	806,569	958,293	נדל"ן להשקעה - אחר
1,647,390	1,429,074	1,704,492	נכסי ביטוח משנה
77,460	40,769	76,642	נכסי מסים שוטפים
68,330	-	68,079	נכסי מסים נדחים
283,179	291,196	309,953	חייבים ויתרות חובה
196,846	266,163	251,083	פרמיה לגביה
14,278	11,448	14,295	השקעה בחברה כלולה
19,041,077	21,278,647	18,520,711	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
460,451	340,085	488,429	נכסי חוב סחירים
1,121,665	1,113,919	1,142,448	נכסי חוב שאינם סחירים
108,346	144,312	115,758	מניות
204,619	207,999	260,853	אחרות
1,895,081	1,806,315	2,007,488	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
1,477,678	2,350,225	1,182,674	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
225,248	313,875	261,829	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
26,946,265	29,535,505	26,432,447	סך הכל הנכסים
20,882,205	23,905,826	20,070,688	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
200,201	200,201	200,201
47,885	47,885	47,885
29,694	32,939	29,033
(16,173)	43,194	(46,665)
261,607	324,219	230,454

הון

הון מניות
פרמיה על מניות
קרנות הון
יתרת עודפים
סך כל ההון

התחייבויות

4,562,594	4,093,277	4,684,603	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
20,739,041	23,881,122	20,172,149	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
33,825	10,392	33,274	התחייבויות בגין מסים נדחים
27,169	31,296	28,357	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
597,303	436,487	515,851	התחייבויות פיננסיות
514,263	537,581	582,807	זכאים בגין חברות ביטוח
210,463	221,131	184,952	זכאים ויתרות זכות
26,684,658	29,211,286	26,201,993	סך כל ההתחייבויות
26,946,265	29,535,505	26,432,447	סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

31 במאי, 2023

תאריך אישור הדוחות הכספיים

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריוןשמעון מירון
מנכ"לדוד סלמה
סמנכ"ל כספים

לשנה שהסתיימה	ל-3 חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
1,627,611	400,659	420,644	פרמיות שהורווחו ברוטו
487,613	110,211	153,174	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,139,998	290,448	267,470	פרמיות שהורווחו בשייר
(1,974,604)	(590,697)	426,501	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
180,447	47,898	40,659	הכנסות מדמי ניהול
62,702	15,538	20,073	הכנסות מעמלות
(591,457)	(236,813)	754,703	סך כל ההכנסות
(279,999)	(221,093)	796,342	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
705,638	92,543	151,424	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(985,637)	(313,636)	644,918	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
436,833	96,960	103,193	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
104,945	33,512	34,907	הוצאות הנהלה וכלליות
25,729	6,386	6,422	הוצאות מימון
(418,130)	(176,778)	789,440	סך כל ההוצאות
1,819	68	17	חלק החברה ברווחי חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(171,508)	(59,967)	(34,720)	הפסד לפני מסים על ההכנסה
72,528	21,761	4,084	הטבת מס
(98,980)	(38,206)	(30,636)	הפסד נקי לתקופה
			רווח כולל אחר:
<u>סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים</u>			
(56,962)	(16,078)	(1,890)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון
15,361	216	2,546	הפסדים נטו מממוש נכסים פיננסיים זמינים למכירה
8,891	2,758	(1,442)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח או הפסד
11,183	4,480	269	השפעת מס
(21,527)	(8,624)	(517)	סה"כ רכיבים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד
<u>סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד:</u>			
12,985	-	-	הערכה מחדש בגין שיערוך בנייני משרד
2,305	896	-	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(3,635)	(306)	-	השפעת מס
11,655	590	-	סה"כ רכיבים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
(9,872)	(8,034)	(517)	הפסד כולל אחר, נטו
(108,852)	(46,240)	(31,153)	סה"כ הפסד כולל
<u>רווח (הפסד) נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):</u>			
(0.55)	(0.21)	(0.12)	הפסד בסיסי ומדולל
הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.			

הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הערכה מחדש	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סך הכל הון
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
200,201	47,885	45,227	(15,533)	(16,173)	261,607
-	-	-	-	(30,636)	(30,636)
-	-	-	(517)	-	(517)
-	-	-	(517)	(30,636)	(31,153)
-	-	(144)	-	144	-
200,201	47,885	45,083	(16,050)	(46,665)	230,454
יתרה ליום 1 בינואר, 2023 (מבוקר)					
סה"כ הפסד לתקופה					
הפסד כולל אחר, נטו					
סה"כ הפסד כולל אחר, נטו ממס העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס					
יתרה ליום 31 במרס, 2023					
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הערכה מחדש	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סך הכל הון
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
200,201	47,885	35,684	5,994	80,695	370,459
-	-	-	-	(38,206)	(38,206)
-	-	-	(8,624)	590	(8,034)
-	-	-	(8,624)	(37,616)	(46,240)
-	-	(115)	-	115	-
200,201	47,885	35,569	(2,630)	43,194	324,219
יתרה ליום 1 בינואר, 2022 (מבוקר)					
הפסד נקי לתקופה					
רווח (הפסד) כולל אחר					
סה"כ הפסד כולל העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס					
יתרה ליום 31 במרס, 2022					
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הערכה מחדש	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סך הכל הון
מבוקר					
אלפי ש"ח					
200,201	47,885	35,684	5,994	80,695	370,459
-	-	-	-	(98,980)	(98,980)
-	-	10,138	(21,527)	1,517	(9,872)
-	-	10,138	(21,527)	(97,463)	(108,852)
-	-	(595)	-	595	-
200,201	47,885	45,227	(15,533)	(16,173)	261,607
יתרה ליום 1 בינואר, 2022					
הפסד נקי לתקופה					
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס					
סה"כ רווח (הפסד) כולל העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע בגובה פחת, נטו ממס					
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022					

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		נספח	
2022	2022	2023		
מבוקר	בלתי מבוקר		אלפי ש"ח	
(1,172,770)	(265,545)	(249,464)	א'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(783)	(865)	(532)		רכישת רכוש קבוע
(59,650)	(7,929)	(7,558)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(60,433)	(8,794)	(8,090)	ב'	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(3,081)	(771)	(869)		פירעון הלוואות מבנקים ואחרים
(3,081)	(771)	(869)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(1,236,284)	(275,110)	(258,423)	ג'	<u>ירידה במזומנים ושווי מזומנים</u>
2,939,210	2,939,210	1,702,926		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
1,702,926	2,664,100	1,444,503		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	3- חודשים שהסתיימו ב-31 במרס	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
(98,980)	(38,206)	(30,636)
(1,819)	(68)	(17)
2,381,573	635,652	(382,332)
(25,275)	(13,608)	(3,467)
(96,479)	(18,986)	(20,514)
21,291	14,101	(1,980)
4,489	2,361	(1,451)
19,419	4,925	5,147
107,400	-	-
(109,363)	-	-
(256,603)	-	-
5,850	2,139	1,646
46,703	11,291	12,524
592,323	123,006	121,994
(3,921,539)	(779,458)	(566,892)
(261,412)	(43,096)	(57,086)
(2,399)	(18,378)	(16,331)
(72,528)	(21,761)	(4,084)
175,885	(122,064)	715,474
(314)	(92)	(188)
(3,346)	(1,512)	(687)
(110,775)	(8,243)	(90,635)
(10,119)	(79,436)	(54,237)
5,149	(2,868)	(26,790)
(59,000)	(28,176)	39,666
(1,247)	1,471	1,188
(1,572,136)	(342,800)	(329,052)
(18,721)	(1,501)	(1,508)
225,560	64,376	61,376
(21,682)	4,687	4,871
313,189	47,899	45,485
498,346	115,461	110,224
(1,172,770)	(265,545)	(249,464)

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הפסד לתקופה

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

התאמות לסעיפי רווח או הפסד:

חלק החברה ברווחי חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני

הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים ופקדונות

מניות

השקעות אחרות

הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות

תמורה ממימוש נדל"ן להשקעה

שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה

שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר

פחת והפחתות:

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

שינוי בנכסי ביטוח משנה

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

מסים על הכנסה

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים :

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח

וחוזי השקעה תלויי תשואה:

רכישות, נטו של השקעות פיננסיות

רכישת נדל"ן להשקעה

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:

רכישת נדל"ן להשקעה

רכישות, נטו של השקעות פיננסיות

פרמיות לגבייה

חייבים ויתרות חובה

זכאים ויתרות זכות

התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים שהתקבלו (שולמו), נטו

דיבידנד שהתקבל

סך הכל תזרימי מזומנים ששימשו לפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום	ל-3 חודשים שהסתיימו	
31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,706,311	2,706,311	1,477,678
232,899	232,899	225,248
2,939,210	2,939,210	1,702,926
1,477,678	2,350,225	1,182,674
225,248	313,875	261,829
1,702,926	2,664,100	1,444,503

נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

א. השליטה בחברה

1. הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב המלאכה 6, חולון. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרס, 2023 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2022 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).
2. החברה הינה חברה בת של אלעזרא החזקות ביטוח בע"מ (להלן - החברה האם) אשר מוחזקת על ידי אלעזרא החזקות בע"מ (להלן - החברה האם הסופית). מניות החברה מוחזקות בשיעור של 53.6% ע"י חברת האם ו- 42.87% נוספים מוחזקים על ידי החברה האם הסופית.
3. החברה הינה חברה פרטית והינה תאגיד מדווח כהגדרתו בחוק החברות.

ב. החברה המאוחדת היחידה הפעילה של החברה הינה איגוד מקרקעין בשם פנינת אפריר בע"מ (להלן - אפריר) המוחזקת בבעלות מלאה. בדוחות הביניים ליום 31 במרס, 2023 לא צורף מידע כספי נפרד כנדרש לפי תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 לאור ההשפעה הזניחה שיש לדוחות הכספיים של אפריר על הדוחות הכספיים המאוחדים. הפרמטרים ששימשו את החברה בכדי לקבוע את ההשפעה האמורה הם: נכסים, הכנסות, ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת של עד 5% מסך הנכסים, ההכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת שבדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה.

ג. השפעות אינפלציה ועליית שיעור הריבית

עקב שינויים מאקרו כלכליים ברחבי העולם שהחלו במהלך שנת 2022, המשיכו בתקופת הדוח ולאחריה, נרשמה עלייה בשיעורי האינפלציה בארץ ובעולם. כמו כן, במטרה לבלום את עליית המחירים, החלה עליית שיעורי ריבית על ידי הבנקים המרכזיים בעולם ועל ידי בנק ישראל. שינויים באינפלציה ובשיעור הריבית משפיעים על התוצאות הכספיות של החברה. לפרטים בדבר השפעת השינוי בריבית ובאינפלציה בתקופת הדוח על התוצאות הכספיות של החברה, ראה באור 32 (ב) (3) לדוחות הכספיים השנתיים.

ד. הרפורמה המשפטית

בתקופת הדוח הממשלה מקדמת שינויים משמעותיים במערכת המשפט בישראל אשר מעוררים מחלוקות וביקורות נרחבות, מתקיימת מחאה חברתית – פוליטית בישראל אשר יתכן וקיימת לה השפעה על הסביבה הכלכלית בישראל, מצב שוק ההון המקומי והשפעה על דירוג האשראי של המשק הישראלי. נציין, כי בחודש אפריל 2023, סוכנות הדירוג הבינלאומית מוד'ס הורידה את תחזית דרוג החוב של ישראל מ"חייבית" ל"יציבה" ללא שינוי בדרוג האשראי (AI -). מנגד, בחודש מאי 2023 חברת הדירוג בינלאומית S&P לא שינתה לרעה את תחזית דירוג המדינה והשאירה אותה בתחזית "יציבה". בשלב זה, קיימת אי וודאות לגבי האמור לעיל. נכון למועד הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך את היקף השפעת האמור לעיל על פעילותה העסקית של החברה.

ה. תשלום ריבית בגין כתבי התחייבויות ושטרי נאמנות

לתאריך הדיווח, לחברה קיימים כתבי התחייבויות נדחים מתאגידים בנקאיים ("כתבי ההתחייבות"), ושטרי נאמנות של אגרות חוב (סדרות 3 ו-4) ("שטרי הנאמנות") שיתרת הקרן בגינם למועד פרסום הדוח עומדת על כ-465.8 מיליוני ש"ח.

בהתאם להוראות שטרי הנאמנות וכתבי ההתחייבות, בין היתר, במקרה בו יתרת הרווחים הראויים לחלוקה כמשמעותם בחוק החברות הינה שלילית, אזי מתקיים התנאי לדחיית תשלום ריבית, מכיוון שלחברה יתרת עודפים שלילית בסכום של כ-46.7 מיליון ש"ח.

ביום 29 במאי 2023, פנתה החברה בבקשה יזומה לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הרשות") בבקשה לשלם את תשלומי הריבית (כהגדרתם להלן). ביום 30 במאי 2023, הודיעה הרשות לחברה על אי

באור 1: - כללי (המשך)

ה. תשלום ריבית בגין כתבי התחייבויות ושטרי נאמנות (המשך)

התנגדותה לתשלום תשלומי הריבית הקרובים החלים בימים 30 ביוני 2023, 1 ביולי 2023 ו-7 בנובמבר 2023, לפי העניין ("תשלומי הריבית"), בכפוף לאישור הנאמן למחזיקי אגרות החוב והתאגידים הבנקאיים. בסמוך לאחר קבלת אי התנגדות הרשות כאמור לעיל, התקבלו גם אישורים של הנאמן והתאגידים הבנקאיים לתשלומי הריבית.

לאור האמור לעיל, ביום 31 במאי 2023, אישר דירקטוריון החברה לשלם למחזיקי אגרות החוב והתאגידים הבנקאיים את תשלומי הריבית הקרובים.

לתשלומי הריבית אין השפעה על יחס כושר הפירעון של החברה והונה העצמי ו/או על יכולתה לעמוד בהתחייבויותיה. לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון של החברה ליום 31 בדצמבר 2022, ראה סעיף 8 לדוח דירקטוריון.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

בסיס עריכת הדוחות הכספיים ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

עד ליום 31 בדצמבר 2022, היו הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם לתקני ה-IFRS. החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה ערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה נדחה מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 17) ושל תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 בדבר מכשירים פיננסיים (IFRS 9) ליום 1 בינואר 2025 (וזאת במקום מועד היישום לראשונה שנקבע בתקן עצמו - 1 בינואר 2023). לאור זאת, בתקופות שעד מועד היישום לראשונה בישראל החברה ממשיכה ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 4 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 4) ואת תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39 בדבר מכשירים פיננסיים (IAS 39 משנת 2017). ביתר הנושאים, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים".

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לאמור לעיל, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

למעט האמור בבאור 7 א' בדבר שינויים בריבית ועדכון אומדנים אקטואריים, שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים. המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

ב. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים

1. תיקון ל- IAS 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות

בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 8: מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות (להלן – התיקון). מטרת התיקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדנים חשבונאיים".

אומדנים חשבונאיים מוגדרים כ"סכומים כספיים בדוחות הכספיים הכפופים לאי ודאות במדידה". התיקון מבהיר מהם שינויים באומדנים חשבונאיים וכיצד הם נבדלים משינויים במדיניות החשבונאית ומתיקוני טעויות.

התיקון יושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 והוא חל על שינויים במדיניות חשבונאית ובאומדנים חשבונאיים המתרחשים בתחילת אותה תקופה או אחריה.

בסיס עריכת הדוחות הכספיים ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים (המשך)

לתיקון לעיל לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה.

2. תיקון ל- IAS 12, מסים על הכנסה

במאי 2021 פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12, מסים על ההכנסה (להלן: "IAS 12" או "התיקון") אשר מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' (להלן: "החריג") במסים נדחים המובא בסעיפים 15 ו- 24 ל IAS 12 (להלן: "התיקון").

במסגרת הנחיות ההכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים, מחריג IAS 12 הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים מסוימים הנובעים מההכרה לראשונה בנכסים והתחייבויות בעסקאות מסוימות. התיקון מצמצם את תחולת החריג ומבהיר כי הוא אינו חל על הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מעסקה אשר אינה צירוף עסקים ואשר בגינה נוצרים הפרשים זמניים שווים בחובה ובזכות גם אם הם עומדים ביתר תנאי החריג.

התיקון יושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023. בנוגע לעסקאות חכירה והכרה בהתחייבות בגין פירוק ושיקום - התיקון יושם החל מתחילת תקופת הדיווח המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות הכספיים במועד היישום לראשונה, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת של היישום לראשונה ליתרת הפתיחה של העודפים (או רכיב אחר בהון, ככל שרלוונטי) למועד זה.

לתיקון לעיל לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה.

3. תיקון ל- IAS 1, גילוי למדיניות החשבונאית

בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 1: הצגת דוחות כספיים (להלן – התיקון). בהתאם לתיקון, חברות נדרשות לספק גילוי למדיניות החשבונאית המהותית שלהן חלף הדרישה כיום לספק גילוי למדיניות החשבונאית המשמעותית שלהן. אחת מהסיבות העיקריות לתיקון זה נובעת מכך שלמונח "משמעותי" לא קיימת הגדרה ב- IFRS בעוד שלמונח "מהותי" קיימת הגדרה בתקנים שונים ובפרט ב- IAS 1.

התיקון יושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023. לתיקון לעיל לא הייתה השפעה על תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים של החברה, אך התיקון צפוי להשפיע על גילויי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים של החברה.

ג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח ותקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9, מכשירים פיננסים

בהמשך לאמור בבאור כב' 1 ו-2 לדוחות הכספיים השנתיים של החברה, גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם "תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח" (להלן- IFRS 17) ו- "IFRS 9" מכשירים פיננסיים" (להלן- IFRS 9), ביום 20 באפריל 2023 פרסם הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון טיוטת עדכון שלישי ל- "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) חוזי ביטוח" (להלן- עדכון שלישי) הכוללת מספר עדכונים ביחס ל- "מפת דרכים- עדכון שני", שפורסמה ביום 14 בדצמבר 2022.

במסגרת העדכון השלישי נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ושל IFRS 9 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025 (בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2024).

בהתאם לעדכון השלישי, בשנת 2024, במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השלישי, תידרשנה החברות לדווח, במסגרת באור ייעודי לדוחות הכספיים, דוח פרו-פורמה על המצב הכספי בלבד ליום 1 בינואר 2024 (נתוני יתרות פתיחה למועד המעבר, ללא מספרי השוואה), שיהיו ערוכים בהתאם להוראות IFRS 9 ו- IFRS 17. בדוח השנתי לשנת 2024, תידרשנה החברות לדווח, דוחות עיקריים פרו-פורמה (לכל הפחות - דוח על המצב הכספי ליום 1 בינואר 2024 וסעיפים נבחרים מהדוח על הרווח הכולל לשנת 2024, ללא מספרי השוואה), שיהיו ערוכים בהתאם להוראות IFRS 9 ו- IFRS 17 וכל זאת בהתאם למתכונת גילוי המצורפת בנספח לעדכון השלישי. בנוסף, במסגרת העדכון השלישי עודכנו

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

בסיס עריכת הדוחות הכספיים ועיקרי המדיניות החשבונאית

ג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח ותקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9, מכשירים פיננסים (המשך)

אבני הדרך ליישום התקנים בשנים 2023 ו-2024, בהתאמה לדחיית מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ו-IFRS 9 ובמטרה להבטיח את היערכותן של חברות הביטוח בישראל ליישום איכותי של התקנים באופן נאות ומהימן. עקרי העדכונים הינם ביחס לדרישות הדיווח לרשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לפני מועד היישום לראשונה, ללוח הזמנים להתאמת מערכות המידע, להשלמת גיבוש המדיניות החשבונאית, להיערכות לחישוב תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA), למעורבות רואי החשבון המבקרים ולגילוי מידע איכותי משלים לביאור הייעודי החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2024.

החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקנים האמורים על דוחותיה הכספיים ונערכת ליישומם בלוח הזמנים האמור. כחלק מתהליך אימוץ התקן, החברה מצויה בתהליך יישום והטמעה של מערכות מידע ממוחשבות אשר הכרחיות ליישום הוראות התקן. כמו כן, החברה בוחנת וממפה את הבקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים.

ד. עונתיות

1. ביטוח חיים

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ה. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%
2.7	1.1	1.2
2.1	1.2	1.5
13.2	5.3	5.26

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:
31 במרס, 2023
31 במרס, 2022
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022

באור 3: מגזרי פעילות

א. כללי:

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

3. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה החברה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות החברה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2023

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
420,644	-	315,971	104,673
153,174	-	143,014	10,160
267,470	-	172,957	94,513
426,501	4,266	18,118	404,117
40,659	-	-	40,659
20,073	-	18,461	1,612
754,703	4,266	209,536	540,901
796,342	-	308,596	487,746
151,424	-	142,154	9,270
644,918	-	166,442	478,476
103,193	-	60,092	43,101
34,907	1,779	8,868	24,260
6,422	5,147	660	615
789,440	6,926	236,062	546,452
17	17	-	-
(34,720)	(2,643)	(26,526)	(5,551)
(786)	(53)	(535)	(198)
(35,506)	(2,696)	(27,061)	(5,749)
ליום 31 במרס, 2023			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
20,172,149	-	-	20,172,149
4,684,603	-	3,453,062	1,231,541

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
חלק החברה ברווחי חברה המטופלת
לפי שיטת השווי המאזני
הפסד לפני מסים על ההכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
**סה"כ הפסד כולל לפני מסים על
ההכנסה**

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2022

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
112,322	288,337	-	400,659
6,753	103,458	-	110,211
105,569	184,879	-	290,448
(609,622)	13,871	5,054	(590,697)
47,898	-	-	47,898
2,926	12,612	-	15,538
(453,229)	211,362	5,054	(236,813)
(498,087)	276,994	-	(221,093)
5,100	87,443	-	92,543
(503,187)	189,551	-	(313,636)
43,005	53,955	-	96,960
23,733	8,019	1,760	33,512
667	794	4,925	6,386
(435,782)	252,319	6,685	(176,778)
-	-	68	68
(17,447)	(40,957)	(1,563)	(59,967)
(383)	(11,187)	(638)	(12,208)
(17,830)	(52,144)	(2,201)	(72,175)
ליום 31 במרס, 2022			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
23,881,122	-	-	23,881,122
1,149,903	2,943,374	-	4,093,277

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך הכל הכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך הכל הוצאות

חלק החברה ברווחי חברה המטופלת
לפי שיטת השווי המאזני

הפסד לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סה"כ הפסד כולל לפני מסים על
ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח			
1,627,611	-	1,178,693	448,918
487,613	-	458,450	29,163
1,139,998	-	720,243	419,755
(1,974,604)	17,315	288,878	(2,280,797)
180,447	-	-	180,447
62,702	-	56,024	6,678
(591,457)	17,315	1,065,145	(1,673,917)
סך הכל הכנסות			
(279,999)	-	1,541,756	(1,821,755)
705,638	-	677,044	28,594
(985,637)	-	864,712	(1,850,349)
436,833	-	259,143	177,690
104,945	5,605	21,866	77,474
25,729	19,419	3,992	2,318
(418,130)	25,024	1,149,713	(1,592,867)
1,819	1,819	-	-
(171,508)	(5,890)	(84,568)	(81,050)
(17,420)	12,986	(27,578)	(2,828)
(188,928)	7,096	(112,146)	(83,878)
ליום 31 בדצמבר, 2022			
מבוקר			
אלפי ש"ח			
4,562,594	-	3,335,128	1,227,466
20,739,041	-	-	20,739,041

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך הכל הוצאות

חלק החברה ברווחי חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני

הפסד לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2023

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (ואחרים **)	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
80,084	182,469	74,960	80,248	417,761
32,590	70,197	23,958	51,729	178,474
47,494	112,272	51,002	28,519	239,287
19,124	30,257	10,007	6,942	66,330
28,370	82,015	40,995	21,577	172,957
5,772	3,801	7,373	1,172	18,118
843	8,438	636	8,544	18,461
34,985	94,254	49,004	31,293	209,536
63,027	161,723	47,657	36,189	308,596
33,921	69,530	13,842	24,861	142,154
29,106	92,193	33,815	11,328	166,442
6,937	26,755	13,376	13,024	60,092
3,587	2,860	1,180	1,241	8,868
477	-	-	183	660
40,107	121,808	48,371	25,776	236,062
(5,122)	(27,554)	633	5,517	(26,526)
(172)	(111)	(221)	(31)	(535)
(5,294)	(27,665)	412	5,486	(27,061)
1,589,635	569,407	969,584	324,436	3,453,062
531,288	408,059	735,530	106,741	1,781,618

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 43.9% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח אובדן רכוש ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 56.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2022

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות אחרים (*)	ענפי רכוש ואחרים (**)	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
105,405	133,090	71,471	80,995	390,961
63,011	34,634	22,666	53,700	174,011
42,394	98,456	48,805	27,295	216,950
21,638	2,423	4,672	3,338	32,071
20,756	96,033	44,133	23,957	184,879
4,364	2,762	5,972	773	13,871
2,679	100	153	9,680	12,612
27,799	98,895	50,258	34,410	211,362
53,154	128,022	38,437	57,381	276,994
26,259	12,669	4,617	43,898	87,443
26,895	115,353	33,820	13,483	189,551
5,599	21,208	12,572	14,576	53,955
3,872	1,931	1,042	1,174	8,019
732	-	-	62	794
37,098	138,492	47,434	29,295	252,319
(9,299)	(39,597)	2,824	5,115	(40,957)
(3,560)	(2,238)	(4,813)	(576)	(11,187)
(12,859)	(41,835)	(1,989)	4,539	(52,144)
1,502,211	407,822	769,225	264,116	2,943,374
453,646	355,409	644,707	88,904	1,542,666

פרמיות ברוטו

פרמיות ביטוח משנה

פרמיות בשייר

שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מיסים על הכנסה

סה"כ הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על הכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 במרס, 2022 (בלתי מבוקר)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 במרס, 2022 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 45.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 (**) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 49.0% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022

רכב	רכב	ענפי	ענפי	
חובה	רכוש	אחרים (**)	אחרים (*)	סה"כ
		אלפי ש"ח		
פרמיות ברוטו	273,021	496,314	222,364	1,239,698
פרמיות ביטוח משנה	159,410	141,070	70,508	528,973
פרמיות בשייר	113,611	355,244	151,856	710,725
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	15,022	(11,889)	(8,051)	(9,518)
פרמיות שהורווחו בשייר	98,589	367,133	159,907	720,243
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	89,791	56,400	123,970	288,878
הכנסות מעמלות	8,505	9,151	3,522	56,024
סך כל ההכנסות	196,885	432,684	287,399	1,065,145
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו	504,537	490,566	324,896	1,541,756
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	327,614	71,826	111,691	677,044
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	176,923	418,740	213,205	864,712
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	36,876	105,998	52,220	259,143
הוצאות הנהלה וכלליות	12,008	5,048	2,283	21,866
הוצאות מימון	3,070	-	-	3,992
סך כל ההוצאות	228,877	529,786	267,708	1,149,713
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה	(31,992)	(97,102)	19,691	(84,568)
הפסד כולל אחר לפני מיסים על הכנסה	(8,599)	(5,388)	(11,885)	(27,578)
סה"כ הרווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על הכנסה	(40,591)	(102,490)	7,806	(112,146)
התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2022	1,604,068	490,325	945,495	3,335,128
התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2022	510,638	385,074	726,790	1,719,680

(*) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 51.1% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 50.4% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2023 (בלתי מבוקר):

סך הכל	בראות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
104,673	7,951	4,851	-	15,392	59,792	14,162	2,525
254,682					254,682	-	-
38,244					38,109	2,550	(2,415)
33,428					33,428		
57,082	4,511	4,599	2	8,465	(18,034)	31,827	25,712
430,609					430,609		
(5,749)	24	(143)	(77)	1,372	(5,294)	404	(2,035)
952					952		

פרמיות ברוטו:
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח (הפסד) כולל מעסקי ביטוח חיים

מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2022 (בלתי מבוקר):

			פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			סיכון הנמכר כפוליסה בודדת					
					משנת 2004	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)	
סך הכל	בריאות אחר	סיעודי פרט	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה			
112,322	6,111	3,675	-	20,449	65,422	14,402	2,263	פרמיות ברוטו:
918,232					918,232	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
47,658					45,070	2,828	(240)	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
40,666					40,666			מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
3,333	3,912	3,324	(28)	8,891	(16,632)	(21,303)	25,169	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(501,420)					(501,420)			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
(17,830)	(2,747)	(788)	(31)	564	(9,737)	(3,165)	(1,926)	סך כל הרווח (הפסד) כולל מעסקי ביטוח חיים
2,209					2,209			מזה רווח כולל מחוזי השקעה
								הערות:

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
 (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל.
 בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)
נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 (מבוקר):

		פוליסות ללא מרכיב חסכון	פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה				
		סיעודי	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
סך הכל	בריאות אחר	פרט	קבוצתי	פרט			
אלפי ש"ח							
10,418	-	-	-	-	-	9,824	594
268,544	-	-	-	-	222,393	38,511	7,640
169,956	20,660	19,019	-	77,027	43,036	9,389	825
448,918	20,660	19,019	-	77,027	265,429	57,724	9,059
2,292,537					2,292,537	-	-
177,980					169,673	10,774	(2,467)
151,521					151,521		
528,102	12,944	15,731	(682)	43,527	366,922	(14,069)	103,729
(2,349,857)					(2,349,857)	-	-
(81,050)	(7,172)	(2,286)	773	4,922	(31,069)	(40,622)	(5,596)
(2,828)	(4)	(37)	(1)	(1)	-	-	(2,785)
(83,878)	(7,176)	(2,323)	772	4,921	(31,069)	(40,622)	(8,381)
6,634					6,634		
15,297	3,013	-	-	5,593	6,691	-	-
34,048					34,048	-	-
10,156					10,156		
2,202,147					2,202,147		
52,247					52,247		
257,241					257,241	-	-

פרמיות ברוטו:
מסורתי/מעורב
מרכיב החיסכון
אחר
סה"כ (2)
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (3)
מזה דמי ניהול בין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו (4)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
מזה רווח כולל מחוזי השקעה
פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח
פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה - עסק חדש
פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה
העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מביטוחי תשואה והם מגובים בעיקרם בחלקם באגרות חוב מיעודות (ראה באור 32 (ד) (ד) (1) לדוחות הכספיים השנתיים).
2. הגדלות בפוליסות קיימות אינן נכללות במסגרת הפרמיה המשוננת בגין עסק חדש, אלא במסגרת תוצאות הפעילות של הפוליסה המקורית.
3. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המבוטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.
4. תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה כוללת רק את הרווחים (הפסדים) בגין חוזים אלו.

באור 4: - הון ודרישות הון

מדיניות ודרישות הון

א. מדיניות ההנהלה

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה שהינה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

בחודש נובמבר, 2017 קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II (להלן – "יעד הון") - לפי המתווה הבא:

חלוקת דיבידנד תותר רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפחות בשיעורים הנקובים בטבלה מטה, לפי חוזר סולבנסי או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר פירעון חדש, לפי העניין, כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר;

עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2017	עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2018	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2019	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2020	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2023	החל מהדוחות הכספיים ליום 31/12/2024
101%	102%	104%	106%	107%	108%

ב. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום כפי שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן: "חוזר סולבנסי").

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (הון רובד 1 נוסף, ומכשיר הון רובד 2).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

ב. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תפעוליים. בהתאם להנחיות חוזר סולבנסי הקיים ולעדכונים המבוצעים בו כאמור לעיל, החוזר כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

1. בחירה, החל מדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2019 האחת מהחלופות הבאות:

- א. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר, 2022 - 90% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2021, 85%); יצוין כי זו הייתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ל- 31 בדצמבר, 2019.
- ב. הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעטודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם לחוזר סולבנסי (להלן: "הניכוי"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן: "תקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה הראשונה ותבחן את החלופות מדי שנה.

2. דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

יחס כושר הפירעון של החברה:

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2022, שפורסם ביום 31 במאי, 2023, לחברה עודף הון בהתחשב בהוראות המעבר, בתקופת הפריסה ובהתחשב בפעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך הדוח לתאריך הדיווח.

החישוב שערכה החברה כאמור, נבדק, על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים.

יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ועל פעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

מדיניות ודרישות הון (המשך)

ב. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

בדוח המיוחד של רואי החשבון המבקרים מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרוט נוסף ראה סעיף 8 בדוח הדירקטוריון וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי שפורסם באתר האינטרנט של החברה.

דוח יחס כושר פירעון, ליום 31 בדצמבר, 2022, הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה לאותו יום.

יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר, 2022 אינו כולל את השפעת הפעילות העסקית של החברה בתקופה שלאחר יום 31 בדצמבר, 2022 ועד למועד פרסום דוח זה, לרבות, שינויים בתמהיל ובגודל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות, השפעות אקסוגניות לרבות שינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

ג. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 לינואר, 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד - "דיווח לממונה על שוק ההון" – הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן - "התיקון") – בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. בהתאם לתיקון, ביום 31 לינואר, 2023 הגישה החברה לממונה דיווח ORSA כאמור, שכלל את הפרקים הבאים: סיכום התוצאות, מצב עסקי וקשרי גומלין, חשיפה לסיכון והערכת כושר פירעון ודרישת הון. בהתאם לתיקון, פרוט אודות הערכה צופה פני עתיד, תרחישים וניתוחי רגישויות ידווחו החל מחודש ינואר, 2024.

ד. דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:

ליום	ליום	
31 בדצמבר	31 במרס	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
277,720	168,135	277,908
9,653,614	10,473,387	9,365,020
634,164	590,184	587,718
75,331	-	93,201
3,841,041	4,653,206	3,656,612
4,836,927	5,561,870	4,818,160
19,041,077	21,278,647	18,520,711
1,477,678	2,350,225	1,182,674
85,730	108,819	89,395
20,882,205	23,905,826	20,070,688

נדל"ן להשקעה

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

פקדונות בבנקים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סך הכל השקעות פיננסיות

מזומנים ושווי מזומנים

אחר

סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות:

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 31 במרס, 2023

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
9,365,020	-	-	9,365,020
-	587,718	-	587,718
-	93,201	-	93,201
3,268,224	-	388,388	3,656,612
3,462,627	-	1,355,533	4,818,160
16,095,871	680,919	1,743,921	18,520,711

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

פקדונות בבנקים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סה"כ

ליום 31 במרס, 2022

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
10,372,852	100,535	-	10,473,387
-	590,184	-	590,184
4,303,587	49,276	300,343	4,653,206
4,480,354	-	1,081,516	5,561,870
19,156,793	739,995	1,381,859	21,278,647

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות פיננסיות אחרות

סה"כ

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות: (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2022				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
9,653,614	-	-	9,653,614	השקעות פיננסיות
634,164	-	634,164	-	נכסי חוב סחירים
75,331	-	75,331	-	נכסי חוב שאינם סחירים
3,841,041	374,627	19,403	3,447,011	פקדונות בבנקים
4,836,927	1,278,188	-	3,558,739	מניות
19,041,077	1,652,815	728,898	16,659,364	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

תנועה בנכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,652,815	1,278,188	374,627	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
(19,211)	(25,008)	5,797	סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*)
110,506	102,542	7,964	רכישות
(189)	(189)	-	מכירות
1,743,921	1,355,533	388,388	יתרה ליום 31 במרס, 2023
(19,211)	(25,008)	5,797	(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2023

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2023 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות: (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,343,168	1,075,592	267,576
(62,640)	(65,052)	2,412
119,976	89,621	30,355
(18,645)	(18,645)	-
1,381,859	1,081,516	300,343
(62,678)	(65,090)	2,412

יתרה ליום 1 בינואר, 2022	
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)	
רכישות	
מכירות	
יתרה ליום 31 במרס, 2022	
(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2022	

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2022 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
השקעות		
פיננסיות		מניות לא
סה"כ	אחרות	סחירות
אלפי ש"ח		
1,343,168	1,075,592	267,576
(261,036)	(287,247)	26,211
602,599	521,759	80,840
(31,916)	(31,916)	-
-	-	-
-	-	-
1,652,815	1,278,188	374,627
(264,803)	(291,014)	26,211

יתרה ליום 1 בינואר, 2022	
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)	
רכישות	
מכירות	
העברות מתוך רמה 3	
העברות בתוך רמה 3	
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022	
(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2022	

במהלך שנת 2022 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2023	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,183,567	968,628
157,191	173,820
1,340,758	1,142,448
	123

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2022	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,256,437	930,692
184,359	183,227
1,440,796	1,113,919
	123

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2022	
שווי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,162,501	932,472
162,593	189,193
1,325,094	1,121,665
	123

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו כאמור בבאור 5א' (2):
החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 31 במרס, 2023				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
388,331	-	-	388,331	נכסי חוב סחירים
16,988	-	98,770	115,758	מניות
81,543	-	179,310	260,853	השקעות פיננסיות אחרות
486,862	-	278,080	764,942	סה"כ

ליום 31 במרס, 2022				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
340,085	-	-	340,085	נכסי חוב סחירים
49,259	11,884	83,169	144,312	מניות
32,671	-	175,328	207,999	השקעות פיננסיות אחרות
422,015	11,884	258,497	692,396	סך הכל

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2022			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
376,949	-	-	376,949
108,346	92,595	-	15,751
204,619	172,261	-	32,358
689,914	264,856	-	425,058
נכסי חוב סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות			
סה"כ			

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
264,856	172,261	92,595
(5,857)	(6,599)	742
19,204	13,771	5,433
(123)	(123)	-
278,080	179,310	98,770
(5,857)	(6,599)	742

יתרה ליום 1 בינואר, 2023

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 31 במרס, 2023

(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2023

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2023 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
242,589	169,724	72,865
(8,381)	(8,826)	445
24,412	14,553	9,859
(123)	(123)	
258,497	175,328	83,169
(8,381)	(8,826)	445

יתרה ליום 1 בינואר, 2022

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 31 במרס, 2022

(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2022

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2022 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
אלפי ש"ח		
242,589	169,724	72,865
(31,889)	(41,760)	9,871
69,685	59,826	9,859
(15,529)	(15,529)	-
-	-	-
264,856	172,261	92,595
(29,780)	(39,651)	9,871

יתרה ליום 1 בינואר, 2022

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

העברות מתוך רמה 3

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022

(*) מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו ברווח (הפסד) בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2022

במהלך שנת 2022 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מכשירים פיננסיים באור 5 :-

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פירוט

ליום 31 במרס, 2023	
שוי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
129,695	130,000
265,981	270,754
395,676	400,754
11,796	11,796
96,900	96,900
108,696	108,696
-	6,401
504,372	515,851
400,754	

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 הלוואות מתאגידים בנקאיים
 כתבי התחייבות נדחים
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (*)

התחייבויות פיננסיות המוצגות שוי הוגן:
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
 סך הכל התחייבויות המוצגות בשוי הוגן
 התחייבות בגין חכירה (**)
 סך הכל התחייבויות פיננסיות

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון לצורך עמידה בדרישות ההון

(**) לא נדרש גילוי על שוי הוגן.

ליום 31 במרס, 2022	
שוי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
130,559	130,000
280,888	270,408
411,447	400,408
3,191	3,191
29,793	29,793
32,984	32,984
-	3,095
444,431	436,487
400,408	

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 הלוואות מתאגידים בנקאיים
 כתבי התחייבות נדחים
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (*)

התחייבויות פיננסיות המוצגות שוי הוגן:
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
 נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
 סך הכל התחייבויות המוצגות בשוי הוגן
 התחייבות בגין חכירה (**)
 סך הכל התחייבויות פיננסיות

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון לצורך עמידה בדרישות ההון

(**) לא נדרש גילוי על שוי הוגן.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

1. פירוט (המשך)

ליום 31 דצמבר, 2022	
הערך	שווי הוגן
בספרים	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	

		התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
131,602	130,000	הלוואות מתאגידים בנקאיים
270,313	270,689	כתבי התחייבות נדחים
401,915	400,689	סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (*)
		התחייבויות פיננסיות המוצגות שווי הוגן:
7,531	7,531	נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
186,382	186,382	נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
193,913	193,913	סך הכל התחייבויות המוצגות בשווי הוגן
-	2,701	התחייבות בגין חכירה (**)
595,828	597,303	סך הכל התחייבויות פיננסיות
-	400,689	(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון לצורך עמידה בדרישות ההון

(**) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד בחלוקה לרמות

ליום 31 במרס, 2023			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
108,696	-	-	108,696
108,696	-	-	108,696
395,676	-	129,695	265,981

נגזרים

התחייבויות פיננסיות אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (ג.1. לעיל)

ליום 31 במרס, 2022			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
32,984	-	-	32,984
32,984	-	-	32,984
411,447	-	130,559	280,888

נגזרים

התחייבויות פיננסיות אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (ג.1. לעיל)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2022			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
מבוקר			
אלפי ש"ח			
193,913	-	-	193,913
193,913	-	-	193,913
270,313	131,602	-	401,915

נגזרים

התחייבויות פיננסיות אשר
ניתן גילוי של שווים ההוגן
(1.ג.5. לעיל)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה, זאת כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של קבלת אישור לתובענה ייצוגית כנגד החברה. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל משלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ועד לשלב שבו התובענה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%), כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר בית המשפט את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה, אם, לאור הערכת ההנהלה המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי בית המשפט והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה בערעור, אם לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרים בהם במסגרת ניהול ההליכים קיימת נכונות להגיע לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפרשה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגבוה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה או הפרשה בגובה נכונות החברה לפשרה, לפי העניין.

להלן פרוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות:

1. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות (להלן: "המשיבות"), ביום 13 ביוני, 2012. סכום התביעה הקבוצתית הינו על סך של כ-37 מיליון ש"ח. עניינה של התובענה בטענה כי המשיבות גובות סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והקרויים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" ("גורם פוליסה"). לטענת התובעת הייצוגית, אמנם במסגרת חוזרי הממונה הותר לחברות הביטוח לגבות "גורם פוליסה" בפוליסות לביטוח חיים, בכפוף למספר מגבלות, אלא שזהו תנאי הכרחי אך לא מספיק ולצורך גביית "גורם פוליסה" נדרשת גם הסכמה חוזית.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

1. המשך

הקבוצה אותה מבקשת לייצג התובעת הינה כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח של המשיבה ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כעמלה זהה בשם אחר. התובעת עותרת לסעד של תשלום סכום הפיצוי/ השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנגמעה מהם ביחס לסכום זה. כמו כן, עותרת התובעת למתן צו עשה המורה לחברה לשנות את דרך פעולתה בכל הקשור בגביית גורם פוליסה ולתשלום גמול לתובעת ושכר טרחה לבאי כוחה.

ביום 21 בנובמבר, 2016 ניתנה החלטת בית משפט בבקשה לאישור התובענה כייצוגיות במסגרתה נקבע כי יש מקום לאשר באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית. בית המשפט הגדיר את חברי הקבוצה: "מבוטחים של כל אחת מחברות הביטוח בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 2003-1992 (פוליסות המכונות בשמות שונים כגון "עדיף", "מיטב", "יותר", "עדי", "מעולה" וכיו"ב), אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית "גורם הפוליסה". עילת התביעה אותה אישר בית המשפט הינה הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם פוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם להגשת התובענה – היינו: ביחס לחברה החל מיום 13 ביוני, 2005. בית המשפט אישר לתבוע את הסעדים הבאים: תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך.

ביום 5 במרס, 2017 הגישו התובעים בקשה לאיחוד הדיון בתיק יחד עם תיקים שהוגשו כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (הראל, כלל, מגדל ומנורה) באותו נושא. בקשה זו התקבלה ונקבע כי כל התיקים, לרבות התיק כנגד החברה, יאוחדו וידונו בפני השופטת מיכל נדב יחד עם התיק המתנהל נגד הפניקס.

ביום 16 במאי, 2017 הגישו הנתבעות (כולל החברה), כל אחת בנפרד, בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה לאשר באופן חלקי את התובענה כייצוגית, וכן כי ההליכים בבית המשפט המחוזי יותלו עד להשלמת ההליכים בבקשת רשות הערעור בעליון. בית המשפט העליון נעתר לבקשה והורה על התליית ההליכים בבית המשפט המחוזי עד למתן החלטה אחרת.

ביום 3 בספטמבר, 2018 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לבית המשפט העליון, אשר חוזרת בעיקרה על עמדתו כפי שהוגשה לבית המשפט המחוזי.

ביום 6 בפברואר, 2019 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור בבית המשפט העליון, במסגרתו הציע בית המשפט כי בקשות הערעור תמחקנה וכי כל הטיעונים, לרבות הזכות להגיש ערעור בתום הדיון המחוזי, ישמרו לצדדים. החברה קיבלה את המלצת בית המשפט והודיעה על משיכת בקשת רשות הערעור. בנסיבות אלו, ימשך הדיון בתובענה לגופה בבית המשפט המחוזי. כתב תביעה כנגד כל החברות הוגש לבית המשפט המחוזי וכתבי הגנה מטעם החברות הוגשו גם כן. הצדדים הגישו גם את ראיותיהם. בשלב זה, הצדדים פנו בהסכמה להליך גישור.

ביום 6 ביולי, 2020 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו הורה בית המשפט ליועץ המשפטי להתייחס להצעת הפשרה הנרקמת בין הצדדים. בנוסף, בית המשפט הורה לנתבעות להגיש את הצעת הסדר הגישור, תוך מתן הסבר מדוע יש בראיות החדשות לשנות מהותית את פני התביעה, וזאת עד ליום 8 בדצמבר, 2020. במקביל, ביקש המגשר מהמדינה ליטול חלק בהליך הגישור, אך זו סירבה והציעה במקום להעביר את הסדר הפשרה לבחינת הגורמים הרלוונטיים במדינה, וזאת בטרם יוגש לאישור ביהמ"ש.

ביום 7 בפברואר, 2021 התקיימה ישיבה מקדמית שבה הציגו ב"כ הנתבעות את המתווה העקרוני של ההסדר שגובש במסגרת הגישור. בית המשפט ביקש לקבל את התייחסות המדינה וכן את ההסדר המגובש. ביום 22 בספטמבר, 2022 התקיים דיון בתיק, במסגרתו הביע בית המשפט את דעתו לגבי הסדר פשרה ובהמשך לכך אף ניתנה החלטה בכתב ביום 23 בספטמבר, 2022.

התיק נקבע להגשת סיכומים בכתב. טרם הוגשו סיכומי התובעים. במקביל, מתנהל עדיין הליך גישור.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

2. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 7 בספטמבר, 2016. סכום התביעה הקבוצתית מוערך בסכום של 8,100,000 ש"ח. עניינה של התובענה בטענה בדבר גביית הוצאות ניהול השקעות ללא הסכמה מפורשת על כך במסגרת הפוליסה (הגביה של הוצאות ניהול אינה מנוגדת לדין והטענה היא כי לא הייתה הסכמה חוזית על-פי הפוליסה המתירה גביה של הוצאות אלו); כי החברה הציגה כביכול מצגי שווא, לפיהם העלות היחידה שיש לחוסכים היא דמי ניהול; וכי החברה לא גילתה ללקוחותיה במסגרת הדוחות האישיים ששלחה כי נוכח הוצאות ניהול השקעות, וזאת עד לדוחות החל משנת 2014. הקבוצה אותה מעוניינת לייצג התובעת היא כל בעלי פוליסת חסכון "Best Invest אישי" של המשיבה בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה. ביום 14 ביוני, 2018 הגישו הצדדים בהליך הנ"ל - יחד עם הצדדים בהליכים נוספים המתנהלים נגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא - בקשה לאישור הסדר דיוני, לפיו תצורף עמדת המאסדר - שהוגשה במסגרת הליכים המתנהלים באותה עילה בבתי הדין לעבודה - כראיה בתיק. בית המשפט נעתר לבקשה.

ביום 31 במאי, 2019 ניתנה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 15 ביולי, 2019 הגישו הנתבעות בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה והתליית ההליך עד להחלטה בבקשת רשות ערעור. בהתאם להחלטת בית המשפט, בשלב זה מוארך המועד להגשת כתב הגנה עד להחלטה אחרת. ביום 26 בספטמבר, 2019 הגישה החברה בקשת רשות ערעור על ההחלטה המאשרת את התובענה כייצוגית לבית המשפט העליון. ביום 3 בנובמבר, 2019 קבע בית המשפט העליון כי הבקשה לרשות ערעור מצריכה תשובה; וכי גם היועץ המשפטי לממשלה מתבקש להגיש את עמדתו בכתב בעניין. ביום 13 באוגוסט, 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בהליך בקשת רשות הערעור וכן הגיש את עמדתו, לפיה יש לקבל את בקשת רשות הערעור והערעור לגופו ולהורות על דחיית בקשות האישור כתובענות ייצוגיות. ביום 13 בספטמבר, 2020 הוגשה בקשה להצטרף להליך מטעם עמיתים בקופות גמל שהגישו בקשות לאישור תובענות ייצוגיות בהליכים אחרים בעניין הוצאות ישירות, אשר תלויות ועומדות בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביום 6 באוקטובר, 2020 בית המשפט העליון קיבל את בקשת ההצטרפות והתיר לעמיתים להגיש תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 28 ביוני, 2021 פורסם דו"ח ביניים של הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בנושא בחינת ההוצאות הישירות ("דוח הביניים", ו"הוועדה", בהתאמה). ביום 7 ביולי, 2021 היועץ המשפטי לממשלה הגיש את דו"ח הביניים של הממונה לבית המשפט וביקש להגיש עמדה ביחס לדו"ח. בהחלטת בית המשפט מיום 17 בנובמבר, 2021, נקבעו מועדים להגשת עמדות מטעם היועץ המשפטי לממשלה, המבקשות, המשיבים והעמיתים שהצטרפו להליך, לאחר פרסום הדוח הסופי של הוועדה. ביום 24 בנובמבר, 2021, פורסם הדוח הסופי של הוועדה; וביום 2 בינואר, 2022 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את התייחסותו לדוח הסופי והודיע כי הוא עומד על עמדתו שהוגשה בהליך, לפיה דין בקשת רשות הערעור (והערעור לגופו) - להתקבל. ביום 2 בפברואר 2022 הוגשה תגובת הצדדים להתייחסות היועץ המשפטי לממשלה. ביום 8 בפברואר 2022 הגישו המבקשות בקשה למחיקת תגובת המבקשים להצטרף להליך. ביום 10 בפברואר 2022 בית המשפט העליון הוציא מלפניו החלטה לפיה הבקשה נדחת. נתנה למבקשות אפשרות להגיש טיעון משלים שלא יעלה על 3 עמודים עד ליום 20 בפברואר 2022. ביום 10 באפריל, 2022 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון טיוטת תקנות חדשות בנושא ההוצאות הישירות. ביום 24 באפריל, 2022 התיר בית המשפט העליון לחברות הביטוח להגיש את טיוטת התקנות החדשה בנושא הוצאות ישירות שפרסם המאסדר; וביום 8 במאי, 2022 גם הצדדים האחרים הגישו את התייחסותם למסמך. ביום 16 באוגוסט, 2022 ועדת הכספים של הכנסת אישרה את הנוסח הסופי של התקנות; וביום 15 בספטמבר, 2022 הגישו המבקשות לבית המשפט הודעת עדכון על כך. המצטרפים להליך הגישו התייחסותם להודעת העדכון ביום 19 באוקטובר, 2022.

3. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 13 בנובמבר, 2016. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מפרה כביכול התחייבויותיה במסגרת פוליסות לביטוח מנהלים הכוללות גם כיסוי לאובדן כושר עבודה, באופן כזה שהחברה, בין היתר, מסיטה כספי מבוטחים

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
3. המשך

וגורעת כספים ביתר מתוך רכיבי הגמל והפיצויים המופרשים על-ידי המבוטחים לטובת רכיב אובדן כושר עבודה, ובכך מקטינה לכאורה את הסכומים הנצברים עבור המבוטחים כפנסיה (גמל ופיצויים) ומגדילה את הפרמיות הנגבות על-ידה עבור רכיב אובדן כושר עבודה, וזאת בניגוד לדין ולתנאי פוליסת הביטוח. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג כוללת "כל מבוטח בעל פוליסת ביטוח מנהלים וכן ביטוח אובדן כושר עבודה, החל משנת 2015".

בין הצדדים התנהלו מגעים אשר הבשילו לחתימה על בקשת הסתלקות, לפיה בקשת האישור תימחק בכפוף להתחייבות החברה לתיקון המגבלה הטכנולוגית בעטיה נוצרה אי-ההתאמה הרישומית באותן פוליסות, ותשלם סך של 280,000 ש"ח כגמול ושכ"ט למבקשות ובאי כוחן ("בקשת ההסתלקות"). ביום 13 בפברואר, 2018 הגישו המבקשות את בקשת ההסתלקות לבית הדין. ביום 21 באוקטובר, 2018 הוגשה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, במסגרתה התנגד היועץ המשפטי לממשלה לאישור בקשת ההסתלקות והמליץ על מינוי בודק חיצוני. ביום 31 בדצמבר, 2018 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר כללה גם תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 26 בפברואר, 2019 הגישו הצדדים בקשה מתוקנת לאישור הסדר פשרה. ביום 14 באוגוסט, 2019 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, המתנגדת להסדר הפשרה המתוקן.

ביום 2 באוקטובר, 2019 התקיים דיון בתיק, במסגרתו הודיעו הצדדים על משיכת הסדר הפשרה, נוכח עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 15 בינואר, 2020 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר דיוני ("ההסדר הדיוני"), לפיה בקשת האישור תתקבל ובית הדין יאשר את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת על מנת להביא לסיום ההליכים המשפטיים בתיק ועל מנת לסלול את הדרך לאישור הסדר פשרה שיובא בהמשך לאישורו של בית הדין. ביום 21 בינואר, 2020 נתן בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תוקף של החלטה להסדר הדיוני והתובענה אושרה כייצוגית. בהתאם, בית המשפט מינה מומחה מטעמו לבחינת השאלות שבמוקד ההסדר הדיוני.

ביום 5 במרץ, 2020 ניתנה החלטה לפיה על החברה להגיש כתב הגנה תוך 45 ימים, וזאת ככל שהצדדים לא יגיעו לפשרה.

ביום 14 במרץ, 2021 הגישו התובעות הודעה, אליה צורף דוח ביניים מטעם המומחה שמונה ע"י ביהמ"ש ("דוח הביניים"), וביקשו שהות נוספת של כ-30 ימים על מנת ללמוד את השלכות הדוח ולגבש עמדה ביחס אליו.

ביום 17 ביוני, 2021 הגישו התובעות בקשה לחידוש ההליך, בה קבלו על אופן ביצוע הבדיקה על-ידי המומחה ועל חלק ממסקנותיו בדוח הביניים ("בקשת החידוש"). ביום 15 ביולי, 2021 הגישה החברה תשובה לבקשת החידוש. בהחלטה מיום 16 באוקטובר, 2021 חודש ההליך ונקבע כי על החברה להגיש כתב הגנה. ביום 12 בינואר, 2022 הגישה החברה כתב הגנה. לאחר הגשתו פנו הצדדים להידבר מחוץ לכותלי בית המשפט.

ביום 31 בינואר 2023 העביר המומחה לצדדים דוח בודק סופי ("דוח הבדוק"), לפיו נמצא כי החברה השיבה לחברי הקבוצה סכום מצטבר של 5,989,650 ₪, ובשים לב להשבה זו קיימת התאמה בין הפרשות המעסיק לבין זקיפת הסכומים לרכיבי הביטוח וחיסכון בפוליסות של חברי הקבוצה עד ליום 30 בספטמבר 2022 (תום תקופת הבדיקה); וכי מערכת התפעול של הראל של חברה לביטוח בע"מ ("הראל"), עימה התקשרה החברה למתן שירותי תפעול לתיק הפנסיוני של הנתבעת ופוליסות פרט משולבות החיסכון ופוליסות מסוג אובדן כושר עבודה, מספקת את המענה הנדרש בתפעול הפוליסות לצורך התאמות בין הפרשות המעסיק לזקיפת הסכומים בפוליסות בהתאם להסכמי ההטבות.

ביום 14 בפברואר 2023 הגישו הצדדים לבית הדין בקשה לאישור הסדר פשרה, אליה צורף דוח הבדוק, במסגרתה עתרו לאשר את הסדר הפשרה הכולל השבה מלאה לכלל חברי הקבוצה, לפי דוח הבדוק, ולפיכך לסיים את התובענה באופן שייצר מעשה בי-דין ביחס לחברי הקבוצה אשר הוגדרה במסגרת הבקשה לאישור הסדר הפשרה, כדלקמן: "כל מבוטח אצל הנתבעת בעל פוליסת ביטוח מנהלים וכן ביטוח אובדן כושר עבודה, ביחס להפקדות שבוצעו לפוליסה החל מיום 1.1.2015 ועד ליום 30.9.22".

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
3. המשך

בהחלטתו מיום 1 במרס, 2023 בית הדין קבע כי לא מצא טעם לדחות את הסדר הפשרה על הסף, והורה על פרסום מודעה בעיתונים בדבר הסדר הפשרה ועל המצאתו ליועמ"ש. ליועמ"ש ולחברי הקבוצה עומדת האפשרות להגיש התנגדויות להסדר הפשרה עד יום 7 ביוני, 2023.
דיון בבקשה לאישור הסדר הפשרה נקבע ליום 14 ביוני, 2023.

4. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 22 בינואר, 2017. סכום התובענה מוערך בסך של 12,250,000 ש"ח. עניינה של הבקשה לאישור בטענת המבקשים לגביית יתר מן המבוטחים, בכל הנוגע לאפשרות עדכון הגיל ו/או וותק הנהיגה בעת חציית מדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה אותם בהפחתה בפרמיית הביטוח. לשיטת המבקשים, הגדרת הקבוצה כוללת את מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', בתקופה שתחילתה שבע שנים קודם להגשת התובענה ועד למתן פסק דין, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק הנהיגה המזכה בהפחתת דמי הביטוח ואשר לא קיבלו מאת החברה את ההפחתה. ביום 22 ביוני, 2017 התקיים דיון קדם משפט יחד עם תביעות נוספות שהוגשו כנגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא. בית המשפט קבע כי נכון לשלב זה של ההליך, כלל התביעות העוסקות בפרקטיקת מעבר גיל ידונו במאוחד. ביום 28 במאי, 2019 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו נקבע כי על המשיבות להגיש תשובה בכתב לשאלת בית המשפט (תשובה הוגשה ביום 10 ביולי, 2019).

ביום 3 במרס, 2022 הגישו המבקשים הודעת עדכון לבית המשפט, לפיה ביום 16 בפברואר, 2022 ניתן פסק דין בת"צ ליטבינוב נ' כלל ("עניין ליטבינוב"), העוסק באותן שאלות משפטיות, במסגרתו נדחתה התובענה הייצוגית שם וכי בכוונת המבקש שם להגיש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין. על כן, במסגרת ההודעה ביקשו המבקשים לעכב את ההליכים בייצוגית דנא עד למתן פסק דינו של בית המשפט העליון בערעור בעניין ליטבינוב. ביום 10 במרס, 2022 הגישו המשיבות תגובה, במסגרתה הוצע כי דיון ההוכחות הקבוע ליום 20 במרס, 2022 יומר בקדם משפט, במסגרתו תידון בקשת הודעת המבקשים והסוגיות העולות ממנה. ביום 16 במרס, 2022 התקבלה החלטה המאשרת את ההצעה כאמור. ביום 20 במרס, 2022 התקיים דיון קדם משפט, במסגרתו בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה הוא מורה על עיכוב ההליכים בתיק עד למתן פסק הדין בערעור בעליון בעניין ליטבינוב. הערעור בעניין ליטבינוב הוגש בפועל ביום 25 באפריל, 2022. ביום 2 במאי 2023 בית המשפט קבע את התיק לתזכורת ליום 1 בנובמבר 2023 לאור דחית הדיון בעניין ליטבינוב ליום 10 באוקטובר 2023.

5. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ו-2 חברות ביטוח נוספות ביום 27 באפריל, 2017. סכום התביעה כנגד המשיבות הוערך על ידי המבקשים על סך של 44,395,750 ש"ח (סכום התובענה נגד החברה בלבד עומד על סך של 15,870,750 ש"ח). עניינה של התובענה, בטענה לגביית יתר שלא כדין, של ריבית (דמי אשראי) בקשר עם פריסת הפרמיה השנתית לתשלומים ובניגוד להוראות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (קביעת אחידות מטבע בחוזי ביטוח ודמי ביטוח באשראי), התשמ"ד-1984 (להלן: "תקנות דמי ביטוח באשראי"), אשר קובעות אחוז ריבית מקסימלי. הקבוצה הוגדרה ככל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבוטחו על ידי המשיבות בפוליסות ביטוח בענפי הביטוח הכללי (ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירה ותכולתן, ביטוח תאונות אישיות) וכל פוליסה אשר תקנות דמי ביטוח באשראי חלות עליה, ואשר שילמו למשיבות ריבית, דמי אשראי, דמי גביה או דמי הסדר תשלומים ביתר או כל תשלום דומה לאלה, תוך חריגה מהוראות הדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית אשר הוצגו בפוליסות. הסעדים המבוקשים הינם פיצוי/השבה בדרך של החזר סכום הריבית העודפת שנגבה מהקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
5. המשך

ביום 6 באפריל, 2021 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסכם הפשרה במסגרתה תינתן הנחה בדמי אשראי של 100%. ביום 8 באפריל, 2021 הורה בית המשפט על פרסום הסדר הפשרה בעיתונות ונקבע כי על הצדדים להגיש את עמדתם ביחס לענף 61. ביום 20 ביוני, 2021, הורה בית המשפט ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו. ביום 8 בנובמבר, 2021 הגיש יועץ המשפטי לממשלה את עמדתו, ובה הבהיר כי לא מצא לנכון להתערב ביחס לאישור הסדר הפשרה לחיוב או לשלילה. ביום 10 בנובמבר, 2021 ניתנה הבהרה על ידי בית המשפט כי ראה את עמדת היועץ "ש" וכי הוא ניתן בהמשך את החלטתו ביחס לבקשה לאישור הסדר פשרה. ביום 6 בינואר, 2022 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה. במסגרת פסק הדין כאמור התקבלה גם עמדת החברה לעניין ענף 61 (רכב מסחרי מעל 3.5 טון אוטובוסים ומשאיות), לפיה הענף אינו נכלל ב"ביטוחים אישיים". ביום 10 במרס, 2022, הגיש המבקש לבית המשפט הודעה מטעם המומחה בה אישר כי בדק את מערכות הכשרה וכי וחשוב דמי האשראי והגבייה של דמי האשראי מתבצעת מראש באופן תקין בהתאם לדיו.

6. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה האישית של המבקשת כנגד החברה עומד על 1,269.4 ש"ח, כאשר הנזק הכולל של הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור.

עניינה של התובענה הינה בטענה כי החברה משלמת במועד מאוחר למועד הפירעון סכומים שנפסקו לחובתה על ידי רשות שיפוטית וזאת מבלי להוסיף לסכום ששולם על ידה הפרשי הצמדה וריבית כדין.

במסגרת תשובת החברה לבקשה לאישור הבהירה החברה כי היא אינה נוקטת במדיניות של עיכוב תשלומים שנקבעו מכוח החלטה שיפוטית; כי היא פועלת בהתאם לדיון ומשלמת את הסכומים שנקבעו במועד; וכי בהסכמי הפשרה בין הצדדים לא נקבע כל מועד לתשלום סכום התמורה, ובנסיבות אלה יש להשלימו בהתאם לנוהג הקיים, על פיו יש להעביר את הכספים בתוך 30 ימים. ביום 19 בפברואר, 2019 התקיים דיון מקדמי בתיק, במסגרתו הציע בית המשפט לצדדים לפנות להליך גישור. ביום 13 במרס, 2019 הודיעו חלק מהמשיבות בהליך לבית המשפט על הסכמתן להעביר את התיק לגישור בפני כב' השופט (בדימ') אסתר דודקביץ'. ביום 24 במרס, 2019 קבע בית המשפט כי הצדדים יפנו לגישור כמוסכם ויעדכנו את בית המשפט בדבר תוצאותיו.

ביום 4 באוגוסט, 2020, עדכנו הצדדים כי הגיעו להסכמה אודות מתווה פשרה. ביום 4 במרס, 2021 הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר במסגרתה סוכם כי החברה תפעל לעדכן את שטרי הסילוק הגנריים, כך שמועד התשלום יתוקן ויעמוד על 30 ימים ממועד התקיימות התנאים הקבועים בהסכם לתשלום, וזאת אלא אם הוסכם עם הניזוק כי מתקיימות נסיבות המצדיקות מועד מוסכם אחר ו/או לא קיימת מניעה על פי דין; כמו כן, במקרים בהם נדרש כתנאי לתשלום, המצאת שטר סילוק מקורי, תתאפשר העברת מסמך אישור עו"ד, כהגדרתו בהסדר, בצירוף שטר סילוק חתום על ידי הניזוק חלק העברת שטר הסילוק המקורי.

ביום 7 במרס, 2021 התקיים דיון במסגרתו ניתנו הערות בית המשפט להסדר הפשרה. ביום 5 במאי, 2021 הגישו הצדדים הודעה על תיקון הסכם הפשרה בהתאם להערות בית המשפט.

באותו היום, הורה בית המשפט על פרסום הסדר הפשרה. ביום 6 בפברואר, 2022 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה בשינויים מסויימים אשר החברה הסכימה להם, ובניהם: החרגה מהגדרת "חברי הקבוצה" את מי ששולמו לו סכומי כסף שנפסקו לזכותו על ידי רשות שיפוטית על יסוד הכרעה שיפוטית לגופה; והגבלת תחולתו של מעשה בית דין להליכים ייצוגיים. ביום 9 במרס 2022 התפרסמה המודעות אודות אישור הסדר הפשרה. ביום 6 ביולי 2022 הגישה הכשרה דיווח על ביצוע ההתחייבויות על פי הסדר הפשרה.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

7. בקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד החברה אשר הוגשה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשת עומד על סך של 14,500,000 ש"ח.

עניינה של הבקשה לאישור, בטענת המבקשת, להשבת דמי הפגיעה ששילמה כמעסיקה למוסד לביטוח לאומי, בתקופת ההשבה, בגין תקופת הזכאות הראשונה, כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 ("חוק המל"ל"), בעקבות תאונות דרכים שאירעו לעובדיה הניזוקים, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המוסד לביטוח לאומי. הקבוצה בשמה מעוניינת המבקשת לפעול, הוגדרה כציבור המעבידים/מעסיקים "הרגילים" (למעט המדינה, קבוצת המעבידים המורשים וקבוצת המעבידים המיוחסת), אשר שילמו/החזירו למל"ל, במהלך תקופת ההשבה, בגין עובדיהם הניזוקים, דמי פגיעה בגין "תקופת הזכאות הראשונה" כמשמעותה בסעיף 94 לחוק המל"ל, בגין תאונות דרכים שאירעו לעובדים כאמור, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המל"ל ("התאונות הרלבנטיות"), ואשר המשיבה, כמבטחת שהוציאה את פוליסות ביטוח החובה על פי חוק הפלת"ד (לרבות ההפניות לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) ולפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) התש"ל-1970) והמכסות את האירועים נשוא התאונות הרלבנטיות. טענת המבקשת להפרת סעיף 328 לחוק המל"ל ולהחזר דמי הפגיעה ששילם המעסיק לעובד שנפגע בתאונת דרכים שהוכרה כתאונת עבודה בצרוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד תשלום זה למל"ל. ביום 9 בנובמבר, 2017 הגישה המשיבה בקשה להעברת הדיון לפי סעיף 7 לחוק תובענות ייצוגיות, כך שיאוחד עם תובענה אחרת שהוגשה נגד חברת ביטוח נוספת העוסקת באותו הנושא. בית המשפט קבע כי הדיון בשתי הבקשות לאישור יידון במאוחד. ביום 26 באפריל, 2018 התקיים דיון קדם משפט, אשר במסגרתו נקבע כי המבקשת תודיע לבית המשפט אם בכוונתה להמשיך בניהול התיק.

ביום 9 ביולי, 2018 הודיעה המבקשת כי היא עומדת על המשך ניהול ההליכים. ביום 4 באוקטובר, 2018 התקיים קדם משפט נוסף בתיק, במסגרתו הוחלט על איחוד הדיון יחד עם בקשות האישור נגד חברות ביטוח אחרות באותו עניין. ביום 18 במרס, 2019 התקיים דיון הוכחות בתיק; ביום 24 ביוני, 2019 התקיים דיון לשמיעת סיכומים בתיק.

ביום 8 בדצמבר, 2020 ניתן פסק דין בתיק לפיו נדחתה הבקשה לאישור התובענה כייצוגית וכן נדחו תביעותיהם האישיות של המבקשים. ביום 30 בדצמבר, 2020 הוגש לבית המשפט העליון ערעור על פסק הדין. ביום 21 בפברואר, 2022 התקיים דיון בערעור, במסגרתו, בהמלצת בית המשפט, חזרו בהם המערערים מהערעור. בהתאם, בית המשפט העליון נתן פסק הדין הדוחה את הערעור.

8. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב ביום 5 ביוני, 2019. סכום התביעה המוערך על ידי המבקש לנזקם הכולל של חברי הקבוצה מוערך בסך של מעל 3,000,000 ש"ח.

עניינה של התובענה בטענה שהחברה גבתה ביתר ושללא כדין דמי ניהול ממבוטחיה בפוליסות המערבות ביטוח חיים וחיסכון (גמל), המוצעות הן לשכירים ("ביטוח מנהלים") והן לעצמאיים. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כלל מבוטחי החברה בפוליסות שיש בהן מרכיב חיסכון (גמל) לרבות מנהלים ומבוטחים שכירים בפוליסות הידועות בכינוי "ביטוחי מנהלים", ולרבות מבוטחים בפוליסות המיועדות לעצמאיים, בין אם נפתחו במעמד של ביטוחי מנהלים בין אם לאו. ביום 3 בספטמבר, 2019 הגישו הצדדים בקשה בהסכמה לעיכוב הליכים בתיק, וזאת עד למתן הכרעה בבקשת רשות ערעור שהוגשה על החלטה לאשר תובענה כייצוגית בתיק אחר (ת"צ 20461-09-16), אשר עוסק באותה שאלה משפטית (להלן: "התיק המקביל") (ראה פירוט בסעיף 2 לעיל). ביום 4 בספטמבר, 2019 נעתר בית המשפט לבקשת עיכוב ההליכים, וזאת עד למתן החלטה אחרת. ביום 3 במאי, 2022 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה על מנת שלא לעכב את המשך בירור התיק ומשמדובר בתיק ישן, על הכשרה להגיש את תגובתה לבקשת האישור עד ליום 2 ביוני, 2022 ולאחר מכן התיק יקבע להוכחות. ביום 17 במאי, 2022 הגישו הצדדים הודעת עדכון לפיה טרם ניתן פסק דין בתיק בבר"ע בתיק המקביל ובקשה מטעם הצדדים לעכב

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
8. המשך

את הדיון בתיק עד למתן ההחלטה בבר"ע. בהתאם, ביום 12 בספטמבר 2022 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה הוא נעתר למבוקש.
ביום 26 בדצמבר 2022 הגישו הצדדים הודעת עדכון לבית המשפט, לפיה הם עדיין ממתינים למתן פסק הדין בבר"ע בתיק המקביל. ביום 1 במרס 2023 הגישו הצדדים הודעת עדכון מטעמם לפיה הם עדיין ממתינים למתן פסק הדין בבר"ע 6388/19. טרם ניתן פסק דין בבר"ע 6388/19, ולפיכך הצדדים נתבקשו להגיש הודעת עדכון לבית המשפט עד ליום 1 ביוני 2023.

9. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 11 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בחיפה ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של חברות הביטוח, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב. לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות החלטות ממשלה לצמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות מאז חודש מרס 2020. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על חברות הביטוח להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 58 מיליון ש"ח, כאשר לטענתם הנזק מחושב בגין התקופה שסיומה בחודש אפריל 2020 אך הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 1,204 מיליון ש"ח).
הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה שתחילתה ביום 8 במרס, 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה. הגדרת הקבוצה מתייחסת גם לרכבים שבבעלות חברות החכרת רכב (ליסינג) וחברות השכרת רכב.
ביום 26 באפריל, 2020 הגישו המבקשים הודעה לבית המשפט, לפיה נודע להם כי הוגשו לשני בתי משפט אחרים שתי תביעות בקשר לאותן שאלות של עובדה ומשפט ולפיכך הם מנהלים מגעים עם המבקשים בהליכים האחרים לצורך הגעה להסכמה על העברת התביעות לבית משפט אחד. ביום 4 ביוני, 2020 ניתנה החלטה לפיה הבקשה לאישור דנן תעבור לדיון יחד עם ת"צ 17072-04-20 בבית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת ברקאי) - ראה הליך בסעיף 14 להלן.
ביום 22 בפברואר, 2021 ניתנה החלטת ביהמ"ש לפי סעיף 7(ב) לחוק ללא דיון, במסגרתה הורה בית המשפט כי התובעים בתובענה זו ובת"צ 17072-04-20, אשר החברה אינה נתבעת בו ("עניין נחום") (להלן ביחד: "שתי התביעות הנוספות") ינהלו את התובענה יחדיו כנגד כל הנתבעות, בעניין פוליסות ביטוחי רכב. עוד נקבע כי התובענה בעניין מנירב (ראה הליך בסעיף 10) ובקשת האישור שלצידה מסולקת בעניין ביטוחי הרכב (למעט כנגד הנתבעת ליברה חברה לביטוח בע"מ, אשר לא נתבעה בשתי התביעות הנוספות), כאשר התובע הייצוגי בעניין מנירב ימשיך לנהל את תביעתו בנושא ביטוח תכולת דירה כנגד כל הנתבעות שבכתב תביעתו. ביום 30 באוגוסט, 2021 הוגשה בקשה לעיכוב ההליכים בתיק עד שפסק הדין בת"צ 25472-04-20 ("עניין פריימטקס") - אשר נדונו בו שאלות משפטיות דומות - יהפוך לחלוט או שיוגש עליו ערעור לעליון. ביום 19 באוקטובר, 2021 נעתר בית המשפט לבקשה לעיכוב ההליכים. ביום 20 בספטמבר, 2021 הוגשה בקשה להארכת מועד מטעם המשיבות, כך שתגובה לבקשה לאישור תוגש תוך 45 ימים ממועד מתן הכרעת בית המשפט בסוגיית עיכוב ההליכים, וזאת למקרה שההליכים לא יעוכבו. ביום 26 בספטמבר, 2021 ניתנה החלטת ביהמ"ש לפיה ניתנה ארכה להגשת תגובת המשיבות לבקשה לאישור וזאת עד למתן החלטה אחרת.
ביום 5 בנובמבר, 2021 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט, לפיה עד ליום 28 בפברואר, 2022 יגישו הצדדים הודעת עדכון, בנוגע לתוצאות ההליך בעניין פריימטקס. ביום 16 בדצמבר 2021

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
9. המשך

הוגשה הודעת עדכון כאמור, לפיה המבקשים בעניין פריימטקס החליטו שלא להגיש ערעור על פסק הדין.

ביום 1 בדצמבר 2022 הגישו המבקשים את תגובתם לתשובות המשיבות לבקשה לאישור התובענה הייצוגית.

ביום 3 בינואר 2023 התקיים דיון קדם המשפט בתיק. במסגרתו, נקבע כי על הצדדים לנסות ולגבש הסכמה למצות הליך של גישור בהליך ולעדכן את בית המשפט על סטטוס ההידברות ביניהם עד ליום 12 בפברואר 2023. עוד נקבע במסגרת דיון קדם המשפט שהתקיים ביום 3 בינואר 2023, כי הדיון בעניין ת"צ 17072-04-20 (ראה הליך בסעיף 10 להלן) יופרד מתיק זה וינוהל בנפרד.

ביום 12 בפברואר 2023 הוגשה הודעת עדכון מטעם המשיבות לפיה הן סבורות כי אין מקום לקיים הליך גישור בתיק זה. בהתאם, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה ביום 22 בפברואר 2023 במסגרתה נקבע כי על המשיבות לעדכן את בית המשפט בעניין מספר ימי החקירות הדרושים להן.

ביום 13 בפברואר 2023 הוגשה בקשה למתן החלטה בבקשת האישור, מטעם המבקשים. במסגרתה, הודיעו המבקשים כי אין צורך בשמיעת העדים ואף בהגשת סיכומים בתיק זה וכי בית המשפט יוכל להכריע בו על סמך כתבי הטענות. לפיכך, ביום 14 בפברואר 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על המשיבות להגיש תגובתן לבקשה זו עד ליום 1 במרס 2023.

ביום 27 בפברואר 2023 הוגשה בקשת הבהרה מטעם המבקשים ביחס להחלטת בית המשפט מיום 22 בפברואר 2023. במסגרתה, ביקשו הצדדים להשיב על מספר ימי החקירות הדרושים להם, רק לאחר שבית המשפט ייתן החלטתו בבקשה להכרעה שהוגשה ביום 12 בפברואר 2023. בהתאם, ביום 27 בפברואר 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה הצדדים נדרשים לעדכן עד ליום 20 במרס 2023 אם ניתן לקדם את התיק לשלב הסיכומים.

ביום 20 במרס 2023 הגישו הצדדים בקשת ארכה להגשת עמדתם, כך שזו תוגש עד ליום 30 במרס 2023. בית המשפט נעתר לבקשתם. הצדדים הגישו בקשות ארכה להגשת הודעת עדכון מטעמם, כך שזו תוגש עד ליום 23 באפריל 2023. בית המשפט נעתר לבקשתם. ביום 23 באפריל 2023 הגישו הצדדים בקשה משותפת למתן תוקף של החלטה להסדר דיוני. במסגרתה, הודיעו כי הם מוותרים על חקירת המצהירים והמומחים בתיק; בית המשפט נתבקש לקבוע השלמת טיעון בעל פה, לסיכומי הצדדים שיוגשו עובר לדיון. ביום 28 באפריל 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להודיע לכמה ימי דיון ידרשו לצורך השלמת טיעונם, עד ליום 8 במאי 2023. ביום 8 במאי 2023 הוגשה הודעה מטעם המבקשים וביום 9 במאי 2023 הוגשה הודעה מטעם המשיבות. בהודעתן, עדכנו כי ידרשו ל-2 ימי השלמת טיעונים בעל פה. לפיכך, בית המשפט קבע את התיק לדיון השלמת טיעונים בעל פה לימים 9 בינואר 2024 ו-10 בינואר 2024.

10. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 12 חברות ביטוח נוספות לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של המשיבות, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה (תכולה). לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות צמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם ובנוסף התושבים ספוגים בבתייהם, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על המשיבות להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה.

סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 42,200,773 ש"ח (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 886,161,406 ש"ח). הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח צד שלישי לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה ושבמועד הקובע להגשת בקשת האישור והתובענה הייצוגית

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
10. המשך

(יום 19 במרס, 2020) החזיק באחת או יותר מפוליסות הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל מהמשיבות החזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי הביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחתה בסיכון כמפורט בבקשת האישור. ביום 22 ביוני, 2020 הגישו המבקשים בת"צ 16971-04-20 (ראה הליך בסעיף 9 לעיל) ובת"צ 19832-04-20 (אשר החברה אינה נתבעת בו) (להלן ביחד: "שתי התביעות הנוספות"), בקשה למחיקת בקשת האישור דנא, לפי סעיף 7(ב) לחוק תובענות ייצוגיות. ביום 22 בפברואר 2021 ניתנה החלטת ביהמ"ש לפי סעיף 7(ב) לחוק ללא דיון, במסגרתה הורה בית המשפט כי התובעים בשתי התביעות הנוספות ינהלו התובענה יחדיו כנגד כל הנתבעות, בעניין פוליסות ביטוחי רכב. עוד נקבע כי התובענה דנא ובקשת האישור שלצידה מסולקת בעניין ביטוחי הרכב (למעט כנגד הנתבעת ליברה חברה לביטוח בע"מ, אשר לא נתבעה בשתי התביעות הנוספות), כאשר התובע הייצוגי בתביעה דנא ימשיך לנהל את תביעתו בנושא ביטוח תכולת דירה כנגד כל הנתבעות שבכתב תביעתו.

ביום 25 באפריל, 2021 הגישו המבקשים בתביעה דנא ערעור על החלטת ביהמ"ש המחוזי מיום 22 בפברואר 2021, אשר סילקה את תביעתם בכל הקשור לביטוחי רכב (ע"א 2819/21). ביום 25 במאי, 2022 התקיים דיון בערעור כאמור, במסגרתו המליץ בית המשפט למערערים שלא לעמוד על ערעורם; ואלה קיבלו את המלצתו של בית המשפט. ביום 7 ביוני, 2022 הערעור נדחה.

ביום 14 במרס, 2021 הגישו המבקשים בקשה להתרת תיקון של הבקשה לאישור; וביום 8 ביוני, 2021 דחה בית המשפט את הבקשה כאמור.

ביום 6 באפריל, 2021 הוגשה בקשה מאוחדת לאישור התובענה כייצוגית. ביום 30 באוגוסט, 2021 הוגשה בקשה לעיכוב ההליכים בתיק עד שפסק הדין בעניין פריימטקס (ת"צ 25472-04-20) - אשר נדונו בו שאלות משפטיות דומות - יהפוך לחלוט או שיוגש עליו ערעור לעליון. ביום 16 בדצמבר 2021 הוגשה הודעת עדכון מטעם הצדדים בנוגע לתוצאות ההליך בעניין פריימטקס, לפיה המבקשים בעניין פריימטקס החליטו שלא להגיש ערעור על פסק הדין.

ביום 1 בדצמבר 2022 הגישו המבקשים את תגובתם לתשובות המשיבות לבקשה לאישור התובענה הייצוגית. ביום 3.1.2023 התקיים דיון קדם המשפט בתיק, במסגרתו נקבע, כי סיכויי ההצלחה של תובענה זו הינם נמוכים ולפיכך על ב"כ המבקשים להודיע אם הם מתכוונים לעמוד על ניהולה של התובענה, עד ליום 12 בפברואר 2023.

ביום 13 בפברואר 2023 הוגשה בקשה למתן החלטה בבקשת האישור, מטעם המבקשים, במסגרתה הודיעו המבקשים כי אין צורך בשמיעת העדים ואף בהגשת סיכומים בתיק זה, וכי בית המשפט יוכל להכריע בו על סמך כתבי הטענות. לפיכך, ביום 14 בפברואר 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על המשיבות להגיש תגובתן לבקשה זו עד ליום 1 במרס 2023.

ביום 23 בפברואר 2023 הוגשה בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשים מהבקשה לאישור. ביום 27 בפברואר 2023 ניתן פסק דין המאשר את בקשת ההסתלקות ללא פסיקת גמול ושכ"ט ומבלי להורות על מציאת תובע חלופי.

11. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כנגד החברה ביום 14 ביוני, 2020. עניינה של התובענה בטענה כי נפלה כביכול טעות בתנאי פוליסת ביטוח תאונות אישיות מסוג "משפחה בטוחה פלוס", כך שהושמטה בשוגג רשומת אחוז הכיסוי הביטוחי בגין שבר תאונתי בכף הרגל וכי החברה מנצלת טעות זו על מנת שלא לשלם תגמולי ביטוח בגין שבר תאונתי בכף הרגל ("עניין רחמים"). להערכת המבקש, סכום הנזק האישי הנטען הינו בסך של כ- 10,500 ש"ח. לגישת המבקש, אין ביכולתו בשלב זה לבצע הערכה מדויקת של הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה, אך להערכתו מדובר בסכום של למעלה מ- 2.5 מיליון ש"ח, כאשר הוא מבקש לשמור לעצמו את הזכות לתקן את סכום התביעה לאחר קבלת מידע ופרטים מאת החברה.

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה קבוצת המבוטחים בפוליסה "משפחה בטוחה פלוס" של המשיבה, אשר ארעה להם, לפני הגשת הבקשה לאישור, תאונה שכתוצאה ממנה נגרם להם שבר בכף הרגל ואשר הגישו תביעה לחברה לקבלת תשלום תגמולי ביטוח ותביעתם נדחתה ולא שולמו להם תגמולי הביטוח האמורים ו/או מבוטחים אשר תיגרם להם תאונה עד מועד פסק הדין ויגרם להם שבר בכף הרגל כתוצאה מהתאונה ויפנו לקבלת תגמולים ו/או מבוטחים

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

11. המשך

ששולמו להם תגמולי ביטוח 'לפנים משורת הדין' הנמוכים משיעור של 35% מסכום הביטוח. ביום 2 באוגוסט, 2020 הגישה המבקשת בעניין ברברה (ראה ייצוגית מס' 12 להלן) בקשה להעברת הליך זה לבית המשפט המחוזי מרכז ולמחיקתו. החברה הגיבה לבקשה זו וציינה כי היא מותירה את ההחלטה לשיקול דעתו של בית המשפט ואולם, ראוי שתידון רק בקשה לאישור אחת כנגדה באותו עניין. ביום 14 בדצמבר, 2020, התקיים דיון, במסגרתו הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשת האישור לבית המשפט המחוזי מרכז, בפני המותב שדן בעניין המבקשת בעניין ברברה. ביום 6 בינואר, 2022 בית המשפט המחוזי מרכז נתן החלטה המוחקת את הבקשה לאישור דנא ומעדיפה את הבקשה בעניין ברברה (ראה ייצוגית מס' 12 להלן).

12. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז כנגד החברה ביום 14 ביוני, 2020.

עניינה של התובענה בטענה כי בשל ניסוח רשלני ו/או הטעיה מכוונת לכאורה מצד המשיבה – פוליסת ביטוח תאונות אישיות מסוג "משפחה בטוחה פלוס" מגדירה אמנם "שבר בכף הרגל" כאירוע ביטוחי מזכה, אך מנגד מחריגה את הכיסוי הביטוחי ביחס לשבר מעין זה, קרי נמנעת מתשלום כלשהו בקרות מקרה הביטוח ("עניין ברברה"). להערכת המבקשת, סכום הנזק האישי הנטען הינו בסך של כ-2,450 ש"ח. לטענת המבקשת, אין ביכולתה להעריך את הנזק לכלל חברי הקבוצה. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשת הינה כלל מבוטחי החברה בפוליסת ביטוח תאונות אישיות החל מ-7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה ועד בכלל. לאור העובדה שהעילה המשפטית וכן הקבוצה המיוצגת בתיק זה ובעניין רחמים זהה (ראה סעיף 11 לעיל), הוגשה על ידי המבקשת בקשה להעברת הבקשה שהוגשה על ידי רחמים לבית המשפט המחוזי מרכז וכן להורות על מחיקתה של הבקשה שהוגשה על ידי רחמים. החברה הגיבה לבקשה זו וציינה כי היא מותירה את ההחלטה לשיקול דעתו של בית המשפט ואולם, ראוי שתידון רק בקשה לאישור אחת כנגדה באותו עניין. ביום 14 בדצמבר, 2020 התקיים דיון בביתה"ש המחוזי תל אביב בעניין רחמים, במסגרתו הורה בית המשפט המחוזי ת"א על העברת הדיון בבקשת האישור לבית המשפט המחוזי מרכז, בפני המותב שדן בעניין ברברה. כתוצאה מכך, הגישו המבקשים השונים (רחמים וברברה) בקשות הדדיות למחיקת בקשת האישור המקבילה. ביום 20 בינואר, 2021 התקיים דיון במסגרתו המליץ בית המשפט למבקשים השונים, לנסות לשלב כוחות ולייצג יחדיו את הקבוצה בבקשת אישור משותפת. ואולם, לא ניתנה הסכמת הצדדים. ביום 6 בינואר, 2022 בית המשפט המחוזי מרכז נתן החלטה המוחקת את הבקשה לאישור בעניין רחמים (ראה ייצוגית מס' 11 לעיל) ומעדיפה את הבקשה דנא. ביום 11 בספטמבר, 2022 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו הציע בית המשפט לצדדים לנסות להגיע ביניהם להסכמות מחוץ לכותלי בית המשפט ולעדכן את בית המשפט בתוצאות המגעים בתוך 90 ימים. ביום 12 בינואר 2023 עדכנו הצדדים את בית המשפט כי הם פנו להליך גישור בפני כב' השופט בדימוס רחמים כהן. ביום 15 בינואר 2023, קבע בית המשפט כי הצדדים יגישו עדכון על תוצאות הליך הגישור בתוך 90 ימים. ישיבת גישור ראשונה בפני השופט בדימ' רחמים כהן התקיימה ביום 26 בפברואר 2023. ישיבת גישור שנייה בפני השופט בדימ' רחמים כהן התקיימה ביום 27 באפריל 2023.

13. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ביום 15 בדצמבר, 2020.

עניינה של התובענה בטענה כי החברה מתעלמת לכאורה, כמדיניות, מחובתה על פי דין, תוך שהיא משלמת תגמולי ביטוח ללא ריבית באופן המנוגד להוראות הדין. במסגרת הבקשה העריך המבקש את נזקו האישי על סך של 24.69 ש"ח, כאשר סכום התובענה של כלל חברי הקבוצה כלפי המשיבה הוערך בסך של מעל 20 מיליון ש"ח. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או למצער במהלך 3 השנים שקדמו

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
13. המשך

להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מן המשיבה, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.

הסעדים המבוקשים הינם, בין היתר, מתן הצהרה כי החברה הפרה את חובתה לצרף ריבית צמודה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידה, תיקון מדיניות החברה באופן מידי ותשלום ריבית צמודה כדין לחברי הקבוצה בגין התקופה שתחילתה במועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל לידי המבוטח.

ביום 18 בנובמבר, 2021 הגיש המבקש בקשה להעברת הדיון אל המותב אשר בפניו נדונו ואושרו הבקשות לאישור תובענה ייצוגית, הקודמות בזמן, בת"צ 4398-09-15, ת"צ 6889-10-15, ת"צ 16073-09-15 ות"צ 19583-09-15 ("עניין בן יתח"), אשר עוסקות באותן שאלות משפטיות לאלה המתעוררות בתיק דנן. ביום 15 בדצמבר, 2021 דחה ביהמ"ש את הבקשה להעברת דיון. דיון ההוכחות בתיק נקבע ליום 23 באוקטובר, 2022. ביום 24 באוגוסט, 2022 הגישה החברה בקשה לסילוק על הסף; וביום 28.9.2022 הוגשה תשובת המבקש לבקשה לסילוק על הסף. ביום 23 באוקטובר, 2022 התקיים דיון בתיק, במסגרתו נעותרו הצדדים להמלצת בית המשפט, לפיה הצדדים יקיימו ביניהם מגעים ישירים על מנת להביא לסיומו של ההליך; וכי במידה ולא יעלה בידם לעשות כן בתוך 30 ימים, יפנו הצדדים להליך גישור. הצדדים מתנהלים בניסיון להגיע להבנות.

ביום 9 במרס 2023 הוגשה הודעה מטעם הצדדים, במסגרתה עדכנו כי הם נמצאים בהליכי הידברות, ובמגעים במטרה להגיע להסכמות שייתרו את הצורך בהכרעה בהליך דנא. לפיכך, בית המשפט נתבקש לקבוע את התיק לתזכורת נוספת ליום 8 במאי 2023. בית המשפט נעתר לבקשת הצדדים. ביום 12 במאי 2023 הוגשה הודעה מטעם הצדדים. במסגרתה, דווח כי הצדדים קרובים להשגת הסדר דיוני, כחלק מהמגעים המתנהלים בניהם. בו ביום, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להגיש הודעת עדכון נוספת עד ליום 28 ביוני 2023.

14. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ביום 16 במרס, 2021. עניינה של התובענה בטענה כי החברה נוהגת שלא כדין בכך שהיא מחדשת באופן אוטומטי חוזי ביטוח דירה של מבוטחיה, מבלי שקיבלה את אישורם המפורש לכך מראש. עוד נטען, כי את החידוש האוטומטי מבצעת החברה גם כאשר היא משנה את תנאי החוזה והפוליסה ואת סכומי הפרמיה, ובכך מקימה על מבוטחיה חובת תשלום לפי חוזה שהם לא הסכימו לתנאיו. המדובר בפוליסת משכנתא משולבת מבנה. סכום התביעה האישית של המבקשת כנגד החברה עומד על סך של 5,752 ש"ח. הנזק הכולל לחברי הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור. ביום 21 ביוני, 2022 הגישה המבקשת בקשה לתיקון בקשת האישור, במסגרתה ביקשה לתקן את הגדרת הקבוצה ולכלול קבוצה נוספת של "כל מי שרכש מהמשיבה חוזה לביטוח דירה שנערך לטווח ארוך (עד לסיום המשכנתא או כל מועד אחר העולה על שנה)" ("הקבוצה הנוספת"); וכן הוספת סעדים בעניינה של הקבוצה הנוספת, לרבות מתן צו עשה למניעת עריכת שינויים בתנאי הפוליסה ו/או העלאת דמי הביטוח ו/או סכום ההשתתפות העצמית, במשך כל תקופת הביטוח, אלא אם ניתנה על ידי המבוטח הסכמה מראש לשינוי; והשבת כספים ששילמו מבוטחים כפרמיה בגין התקופה כבר לא היו להם זכויות בדירה. ביום 19 ביולי, 2022 השיבה החברה לבקשה לתיקון בקשת האישור. ביום 22 ביוני, 2022 הגישה המבקשת רשימת בקשות לדיון במסגרת הדיון המקדמי, הכוללת בקשה למתן מענה לשאלון וצו גילוי מסמכים. ביום 29 בספטמבר, 2022 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו דחה בית המשפט את הבקשה לתיקון בקשת האישור וכן את הבקשה למענה לשאלון וצו גילוי מסמכים, למעט מתן מענה לשאלה אחת בלבד. ביום 23 באפריל, 2023 התקיים דיון הוכחות בתיק ונקבע כי על הצדדים להגיש סיכומים.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

15. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לביהמ"ש המחוזי תל אביב כנגד החברה וכנגד 6

נתבעות נוספות ביום 19 ביולי, 2021.

עניינה של התובענה בטענה, כי בעת חישוב הגמלא החודשית המשולמת למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים "משתתפות ברווחי תיק השקעות", מנכות הנתבעות מהתשואה החודשית הנצברת למבוטחים, ריבית ללא עיגון מתאים בתנאי הפוליסה ומבלי ששיעורה מצוין בהם.

הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מבוטחי הנתבעות אשר רכשו מהנתבעות פוליסת ביטוח חיים הכוללת צבירת חסכון, שהונפקה בין השנים 1991 – 2004 ואשר נוכחה ו/או תנוכה להם ריבית ששיעורה לא צוין בפוליסה על סמך ההוראה בפוליסה לפיה סכום הגמלא החודשית ישתנה "מדי חודש בחודש על פי תוצאותיהן של ההשקעות בניכוי הריבית על פיה חושב סכום הגמלא החודשית וההוראות המתאימות לעניין זה בתכנית הביטוח" ו/או כל הוראה דומה אחרת. סכום התביעה האישית של המבקש כנגד החברה עומד על סך של 1,000 ש"ח. הנזק הכולל לחברי הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור. ביום 10 במרס, 2022 הוגשה בקשה מטעם תובעים ייצוגיים בתיקים מקבילים העוסקים באותה עילה, להעביר את הדיון בהליך לפני בית המשפט הדן בבקשות קודמות תלויות ועומדות (כב' השופטת ברקאי). ביום 10 באפריל, 2022 ניתנה תגובה הכשרה ובה היא הותירה את ההחלטה לבקשה לשיקול דעתו של בית המשפט. ביום 3 במאי, 2022 ניתנה החלטה כי הדיון בהליך יועבר לפני בית המשפט הדן בבקשות קודמות תלויות ועומדות.

ביום 31 באוקטובר, 2022 הגישו החברה ויתר הנתבעות בתיק, בקשה להגשת חוות דעת מומחה חליפית, עקב פטירתו של המומחה מטעם הנתבעות. ביום 2 בנובמבר, 2022 התקיים דיון קדם משפט בתיק, שעסק בעיקרו בשאלת המניעות של השופטת לדון בתיק זה. מרבית הצדדים להליך הבהירו כי אינם מתנגדים לניהול ההליך בפני השופטת, כאשר צד אחד בלבד ביקש להודיע את עמדתו בתוך 7 ימים. ביום 26 בדצמבר, 2022, הגישו החברה ויתר הנתבעות חוות דעת מומחה חליפית בשל פטירתו של המומחה מטעם הנתבעות. ביום 20 במרס 2023 הגישו המבקשים בקשה לאפשר להם להגיש תגובה באורך של עשרים עמודים לתשובות המשיבות וזאת למרות שעל פי הדין ניתן להגיש תשובה של חמישה עמודים בלבד. ביום 23 במרס, 2023, קבע בית המשפט כי המבקשים רשאים להגיש תשובה של עשרה עמודים בלבד. ביום 27 במרס 2023 הוגשה תשובה מטעם המבקשים. ביום 19 באפריל 2023 התקיים דיון מקדמי בתיק. על הצדדים להגיש את עמדתם בדבר הפניית התיק לעמדת המפקח על הביטוח עד ליום 4 ביוני 2023. הנתבעות רשאיות להגיש בקשה למחיקת התשובה שהוגשה מטעם המבקשים עד ליום 4 ביוני 2023.

16. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביהמ"ש המחוזי תל אביב ביום 16

באוגוסט, 2022. עניינה של התובענה בטענה כי בעת תשלומי שיפוי של צד ג' על ידי החברה, החברה משלמת כביכול סכומים הנמוכים מהסכומים הנדרשים על פי דין, כאשר התשלומים להם זכאים צדדי ג' מהחברה אמורים להיות מוצמדים למדד המחירים לצרכן, ובפועל הם משולמים בערכם הנומינאלי ללא הצמדה. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל צד שלישי שקיבל ו/או יקבל שיפוי מן המשיבה, לרבות בגין נזק לרכבו (אך גם בשל נזקים נוספים בביטוחים נוספים), מבלי שייצורפו לסכום השיפוי הפרשי הצמדה כדין, במהלך 7 השנים האחרונות ועד למועד אישור הבקשה כתובענה ייצוגית. להערכת המבקש, הנזק האישי כנגד החברה עומד על סך של 356.6 ש"ח. לטענת המבקש, לא ניתן להעריך בצורה מדויקת את הנזק לכלל חברי הקבוצה אך הוא עולה על 2.5 מיליון ש"ח. על החברה להגיש תגובה לבקשת האישור עד ליום 28 בפברואר 2023.

ביום 28 בפברואר 2023 הגישה החברה תגובה לבקשת האישור. בתשובה נטען, בתמצית, כי בענייניו של המבקש לא חל סעיף 28(א) לחוק חוזה ביטוח, מכוחו הוגשה הבקשה לאישור, אלא חל סעיף 28(ב) לחוק חוזה ביטוח, אשר קובע כי במקרה בו חושבו תגמולי הביטוח במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, הפרשי ההצמדה יתווספו מאותו תאריך בלבד. עוד נטען כי, בפסיקת בתי המשפט הוכר סעיף זה כסעיף הקובע את הסדר ההצמדה הנוהג במקרים בו התשלומים מבוצעים בהמחאות מעותדות (קל וחומר במקרים בהם לא בוצע תשלום כלשהו).

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
16. המשך

במקרה בו הצד השלישי מסר המחאה מעודדת לביטחון בלבד ולמעשה טרם נשא בכל תשלום, אילו המבטח יצרף הפרשי הצמדה לתשלום לצד השלישי מיום קרות מקרה הביטוח, יתעשר הצד השלישי הלכה למעשה על חשבון המבטח. נטען כי במרבית המקרים, החברה משלמת את תגמולי הביטוח בטרם הוציא הצד השלישי מכיסו כספים עבור תיקון.

התנהלות החברה, התואמת את ההסדר הקבוע בסעיף 28(ב) לחוק חוזה הביטוח, תואמת גם את ההסכמות אליהן הגיעו החברה וחברות ביטוח נוספות במסגרת בקשה לאישור אחרת. בהסדר פשרה שהתקבל בגדרי בש"א 13944/08 יחזקאל מנחם נ' הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ, במסגרתו הגיעו 10 חברות ביטוח – ביניהן החברה – עם המבקשים שם, להסדר פשרה שעניינו, בין השאר, בתשלומי הפרשי הצמדה למבוטחים ולצדדים שלישיים ("הסדר מסיקה"). במסגרת הסדר מסיקה נקבע כי בכל הקשור לתשלומי הפרשי הצמדה: (1) על הפרשי ההצמדה להיות משוערכים למועד בו חושבו; (2) במקרה שהתשלום עבור תיקון הנזק נעשה באמצעות המחאות מעודדות או בהסדר תשלומים שטרם נפרע, תחושב ההצמדה רק ממועד פירעון בפועל; (3) לא תשולם הצמדה מקום בו כלי הרכב טופל במוסך הסדר; (4) פרטים אודות הפרשי הצמדה יצוינו רק אם שולמו למבוטח או לצד השלישי.

המבקש בעניין זה דרש מהחברה (באמצעות חברת הביטוח שלו) שתשלם לו את סכום הנזק הנומינאלי בלבד, זאת ניתן להניח מאחר שהוא כלל לא תיקן את הנזק, ולחלופין תיקן ושילם מחיר מופחת או תיקן ושילם באמצעות המחאות מעודדות.

עוד נטען כי המבקש בעניין זה ממילא קיבל מהחברה תשלום בסך 240 ש"ח עבור רכיבי ריבית והצמדה, עובר להגשת הבקשה לאישור, כך שכלל לא נגרם לו נזק (שכן דמי ההצמדה שהוא היה יכול להיות זכאי להם עומדים לכל היותר על 161 ש"ח).

כמו כן, נטען כי לא מתקיימים התנאים הנדרשים בחוק לצורך לאישור התובענה כייצוגית. ביום 30 באפריל 2023 המבקש הגיש תגובה לתשובה לבקשה לאישור ("התגובה לתשובה"). בתגובה לתשובה נטען, בתמצית, כי בתשובה לבקשה לאישור החברה הודתה שהיא לא מצמידה את ירידת הערך למדד, בהתאם לדרישות הדין; וכן במקרים בהם הצד השלישי בחר שלא לתקן את הנזק. עוד נטען כי החברה לא הציגה בתשובתה אף לא מקרה אחד בו שילמה הצמדה כדין. עוד נטען כי, בניגוד לטענות החברה בתשובה, החברה שינתה את התנהלותה רק בעקבות פניית המבקש אליה.

ביום 17 במאי 2023 החברה הגישה בקשה למחיקת תשובת המבקש ("הבקשה למחיקת התשובה"). ביום 21 במאי 2023 המבקש השיב לבקשה למחיקת התשובה. דיון קדם משפט קבוע בתיק ליום 30 במאי 2023.

17. ביום 26 במרס 2023 קבלה החברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביהמ"ש המחוזי בבאר שבע. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה, כבעלים של מרכז קניות ובילוי במרינה באשקלון ("קניון המרינה"), גובה דמי חניה בשיעור 50% מאנשים עם מוגבלויות בכניסתם לחניון קניון המרינה, המהווה חניון הנגיש היחיד באזור, וזאת בניגוד לדין. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל אדם עם מוגבלות הליכה הנושא תעודת נכה ו/או כל אדם הנושא תו חניה לנכה (לרבות תו עגלה ותו משולש) אשר ביקש להיכנס למתחם קניון המרינה מיום 1 ביוני 2021 עד למועד הגשת בקשה זו.

להערכת המבקש, סכום הנזק האישי הנטען כנגד החברה הינו בסך של 62 ש"ח; והנזק הממוני והבלתי ממוני עומד על כ-2.55 מיליון ש"ח. על החברה להגיש תגובה לבקשת האישור עד ליום 2 ביולי 2023.

ב. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות הליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהם הסכם פשרה (ראה לעניין זה סעיף 1 לעיל).

טבלה מסכמת:

<u>סוג</u>	<u>כמות תביעות</u>	<u>הסכום הנתבע</u>
		<u>בלתי מבוקר</u>
		<u>אלפי ש"ח</u>
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	2	45,420
לא צוין סכום התביעה (*)	1	-
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	5	95,796
לא צוין סכום התביעה (*)	4	-

(*) לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן לא צוין סכום תביעה מדויק (ראה פירוט אודות בקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 11, 14, 15 ו-16 לעיל).

ג. תהליכים אחרים וחשיפות נוספות

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופה החברה לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוי הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם עתידית.

כנגד החברה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה על שוק ההון, הביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה") ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. לעיתים, הכרעות (או טיטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רוחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בחברה ו/או מעביר לחברה בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול החברה, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמות, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החוזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים על החברה בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

ביום 21 בדצמבר 2021, העביר הממונה אל החברה הודעת דרישת מידע בעניין גביית כיסויים ביטוחיים בהתאם למגבלות לפי תקנה 45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964. הטענה שביסוד דרישת ההשבה הינה כי החברה, כביכול, ניכתה מהפקדות מעסיקים, סכומים בשיעור העולה על השיעור המותר לפי הדין לטובת רכישת כיסוי ביטוח חיים וכן רכשה בעבור המבוטחים כיסויים ביטוחיים, שאינם ביטוח חיים ואינם מותרים, כביכול, לרכישה מתוך הפקדות המעביד, וזאת ביחס למבוטחים אשר פוליסות הביטוח שלהם הופקו מיום 1 באוגוסט 1999 ועד ליום 31 בדצמבר 2013. הדרישה כוללת גם הוראות לביצוע השבה, ככל וימצא כי החברה פעלה שלא בהתאם לכללים הקבועים בהודעה זו (להלן: "דרישת מידע והשבה" או "הדרישה"). במסגרת דרישת המידע וההשבה נקבע, שעל החברה להעביר לממונה מתווה מפורט של סדר הפעולות אותן תנקוט לצורך ביצוע ההשבה של הסכומים שנגבו שלא כדין ובכלל זה אבני דרך לביצוע ההשבה, ככל ונגבו שלא כדין. כמו כן ניתנה לחברה האפשרות להעביר הערות והשגות לדרישה, בהתאם למפורט בה. החברה העבירה מספר התייחסויות בכתב לדרישה כאמור, כאשר האחרונה בהם הועברה באמצעות באי כוחה, ביום 28.4.2022. טרם התקבלה תגובת הרשות למענה החברה.

ד. בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ותובענות אשר אושרו כנגד החברה, קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה. מורכבות זו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין צדדים שלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט.

שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלה והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. לקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוי הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)
ד. המשך

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקת החברה הינו עתיר פרטים ונסיבות, אשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, אשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף, הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלוונטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה מטפלת, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת. החברה חשופה לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של החברה וכיוצ"ב, טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי החברה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מהסוג האמור. החברה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

ה. יתרת הפרשה בגין התובענות הייצוגיות והליכים אחרים כנגד החברה האמורים לעיל, הינה בסך של כ-38.0 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2022 כ-38.9 מיליון ש"ח).

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח
א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח:
1. ביטוח חיים

א. השפעת השינויים בריבית:

- ההתחייבויות הביטוחיות מושפעות, בין היתר, משינויים בעקום הריבית:
1. השפעת הריבית על העתודות לגמלה:
ירידה (עליה) בשיעור ריבית ההיוון עשויה להגדיל (להקטין) את העתודה המשלימה לגמלאות ככל שיחול שינוי בריביות השוק.
בתקופת הדוח, חלה עלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון והשתנה שיעור התשואה המוערכת בתיק הנכסים, משכך, עודכנו שיעורי ריבית ההיוון, הגמלאות בתשלום והעתודה המשלימה לגמלאות.
- החברה עורכת מדי תקופה בדיקת נאותות העתודות בדיקה זו מחושבת בדרך של היוון תזרימי המזומנים על בסיס ריבית חסרת סיכון, בתוספת פרמיית אי נזילות כפי שנקבעה על ידי הממונה (ראה באור 32 (6) (ג) לדוחות הכספיים השנתיים). עליית עקום הריבית חסרת הסיכון לא השפיעה על בדיקת נאותות העתודה במוצר סיעוד.

ב. שינוי בהוראות המתייחסות לתוכניות ביטוח חיים משולבות בחיסכון הכוללות
"מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים":

בחודש יוני 2022, פרסם הממונה חוזר "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה" (להלן – "החוזר").

החוזר מפרט הנחות ברירת מחדל מעודכנות שעל בסיסן ייחשבו חברות הביטוח את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים, המאפשרות קבלת קצבה על-פי שיעורי המרה מובטחים על בסיס הנחות דמוגרפיות עדכניות.

החוזר מתייחס, בין היתר, לשינוי בתוחלת החיים, ובכלל זה לשיפורים עתידיים, ולהשלכות הנובעות מכך על גובה העתודות ואופן בנייתן. בנוסף, החוזר כולל לוח תמורה חדש לגמלאים של חברות ביטוח, אשר מתבסס, בין היתר, על ניסיון התמורה של גמלאים של חברות הביטוח.

החברה עדכנה את הערכותיה ליום 30 ביוני 2022, בדבר ההתחייבויות לגמלה על בסיס לוח התמורה החדש והשיפורים העתידיים בתוחלת החיים הכלולים בחוזר.

כפועל יוצא מכך, הגדילה החברה את ההפרשה לעתודה משלימה לגמלאות והקטינה את הרווח הכולל בסך של כ-23.74 מיליון ש"ח לפני מס ושל כ-15.62 מיליון ש"ח לאחר מס. בנוסף, יתרה בסך של כ-9.24 מיליון ש"ח לפני מס ושל כ-6.1 מיליון ש"ח אחרי מס תפרס ברווח או הפסד, עד גיל הפרישה הצפוי על ידי שימוש בפקטור היוון K. הסכומים האמורים, מתייחסים לכספים שנצברו בפוליסות עד ליום 30 ביוני, 2022 ואינם כוללים השלמה עתידית בגין סכומים שייצברו בעתיד.

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)
1. ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	3- חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
	מלש"ח	
(6.5)	(3.3)	(1.4)
(6.5)	(3.3)	(1.4)
23.7	-	-
17.2	(3.3)	(1.4)
11.3	(2.2)	(0.9)

א. השפעת השינויים בריבית
השפעת הקיטון (הגידול) בשיעור ריבית היוון בחישוב
העתודה המשלימה לגמלאות

סך הגידול בהפרשות כתוצאה משינוי בשיעור הריבית

ב. עדכון שיעורי תוחלת החיים

סך הכל לפני מס

סך הכל לאחר מס

2. ביטוח כללי

השפעת הריבית על ההתחייבויות בענפי חובה וחבויות

החברה מחשבת את ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. כחלק מחישוב זה החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

בתקופת הדוח העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון הקטינה את ההתחייבויות בעיקר בענפי חובה וחבויות ב- 18.4 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו-12.1 מיליון ש"ח לאחר מס.

בתקופה המקבילה אשתקד העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון הקטינה את ההתחייבויות ב-17.5 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו-11.5 מיליון ש"ח לאחר מס.

בדוח הכספי לתקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון הקטינה את ההתחייבויות בעיקר בענפי חובה וחבויות ב- 110 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו-72 מיליון ש"ח לאחר מס.

ב. אירועים מהותיים אחרים בתקופת הדיווח

1. החברה מוכרת ללקוחותיה הרוכשים פוליסת ביטוח מסוג מקיף ו/או צד שלישי, שירותי רכב וגרירה מאת ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ שהינה חברה בת של אלבר ציי-רכב. היקף השירותים הנרכשים מממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ עמדו בשנת 2022 על כ- 10.5 מיליון ש"ח. בחודש פברואר, 2023 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת סיווגה את העסקה כלא חריגה, את חידוש ההתקשרות עם ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ לשנה נוספת. התקשרות החברה עם ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ החלה לראשונה בסוף שנת 2011 ומאשרת מחדש בכל שנה על ידי הדירקטוריון.

2. הסכם ניהול מרכז מסחרי אפרידר - בתאריך 29 במרס, 2009 נחתם הסכם בין פנינת אפרידר לאפרידר לפיו אפרידר תנהל את המרכז המסחרי החל מה- 1 לאפריל, 2009 עבור פנינת אפרידר. תקופת ההתקשרות הינה ל-12 חודשים, כשכל שנה יתחדש ההסכם מאליו למשך שנה. בחודש פברואר 2023, אישר הדירקטוריון את חידוש הסכם הניהול במסגרתו תמשיך אפרידר לנהל את המרכז המסחרי לתקופה של 12 חודשים עם שתי אופציות בנות 12 חודשים כל אחת. דמי הניהול עומדים על סך של 9 ש"ח למ"ר בתוספת מע"מ לכל תקופת ההתקשרות.

באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

א. תנודות בשוק ההון – בהמשך לאמור בבאור 35 לדוחות הכספיים השנתיים, בתקופה שלאחר מועד הדוח ועד לפרסומו, לעניין ההשקעות של הפוליסות המשתתפות ברווחים, אשר להן השפעה על ההכנסות מדמי הניהול להם זכאית החברה ממבוטחיה, אומדן דמי הניהול המשתנים שלא יגבו עומד על כ-26 מיליון ש"ח (היינו "בור בדמי הניהול"). ליום 31 במרס, 2023 ה"בור בדמי הניהול" עומד על כ-28 מלש"ח.

ב. ביום 3 באפריל, 2023 גייסה החברה שטר הון בסך של 65 מלש"ח שישמש כהון רובד 2, בריבית $1.6\% + P$. המשולמת פעם בחצי שנה. תשלום הקרן ישולם בעוד 8 שנים עם אופציה לפירעון מוקדם לאחר 5 שנים.

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2023

סך הכל	הלוואות וחייבים	מוחזקים לפדיון	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
488,429	-	100,098	388,331	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,142,448	1,142,448	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
115,758	-	-	16,988	98,770	מניות (2)
260,853	-	-	81,543	179,310	אחרות (3)
2,007,488	1,142,448	100,098	486,862	278,080	סך הכל

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 31 במרס, 2022

סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
340,085	-	340,085	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,113,919	1,113,919	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
144,312	-	61,143	83,169	מניות (2)
207,999	-	32,671	175,328	אחרות (3)
1,806,315	1,113,919	433,899	258,497	סך הכל

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזקים לפדיון	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	
אלפי ש"ח					
460,451	-	83,502	376,949	-	נכסי חוב סחירים (א)
1,121,665	1,121,665	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (ב)
108,346	-	-	13,966	94,380	מניות (ד)
204,619	-	-	32,358	172,261	אחרות (ה)
1,895,081	1,121,665	83,502	423,273	266,641	סה"כ

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(1) נכסי חוב סחירים (המשך)

ההרכב:

ליום 31 במרס, 2023	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
256,985	260,729
131,346	141,233
100,098	100,098
488,429	502,060

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 31 במרס, 2022	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
186,858	171,774
153,227	147,334
340,085	319,108

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2022	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
245,549	252,749
131,400	138,773
83,502	83,502
460,451	475,024

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(2) מניות

ליום 31 במרס, 2023		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
37,962	16,988	מניות סחירות
86,429	98,770	מניות שאינן סחירות
124,391	115,758	סה"כ מניות
	21,292	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2022		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
95,848	61,143	מניות סחירות
80,996	83,169	מניות שאינן סחירות
176,844	144,312	סה"כ מניות
	16,161	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2022		
עלות	הערך בספרים	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
37,962	15,751	מניות סחירות
80,996	92,595	מניות שאינן סחירות
118,958	108,346	סך הכל מניות
	22,734	ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(3) השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2023	
עלות	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
80,906	81,543
171,795	177,172
-	2,138
171,795	179,310
252,701	260,853
	-

סחירות

זמינות למכירה

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

מכשירים נגזרים

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2022	
עלות	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
32,849	32,671
152,672	173,511
-	1,817
152,672	175,328
185,521	207,999
	-

סחירות

זמינות למכירה

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

מכשירים נגזרים

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2022	
עלות	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
32,779	32,358
162,780	170,099
-	2,162
162,780	172,261
195,559	204,619
	-

סחירות

זמינות למכירה

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

מכשירים נגזרים

סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, קרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות
 נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, אופציות, מוצרים מובנים.